

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE
Veřejné zakázky na stavební práce

Ing. Michal Kaštil

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ
Katedra správního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE
Veřejné zakázky na stavební práce

Ing. Michal Kaštil

Studijní program: M6805 Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí práce, pracoviště: Mgr. Robert Krč, katedra správního práva

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Michal KAŠTIL**
Osobní číslo: **R08M0118P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Veřejné zakázky na stavební práce**
Zadávací katedra: **Katedra správního práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Veřejná zakázka na stavební práce
2. Zásady postupu zadavatele
3. Zadávací řízení
4. Zadávací dokumentace
5. Kvalifikace
6. Nabídka
7. Ukončení zadávacího řízení
8. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **60**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Robert Krč, Ph.D.**
Katedra správního práva

Datum zadání diplomové práce: **4. dubna 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2013**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. et PhDr. Jan Malášt
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. října 2012

Prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Veřejné zakázky na stavební práce“ zpracoval sám. Všechny prameny a zdroje informací použité k sepsání této práce jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury“.

V Praze dne 31. března 2014

Ing. Michal Kaštil

Poděkování

Chtěl bych zejména poděkovat své manželce a dceři za jejich podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

1.	Úvod	1
2.	Veřejná zakázka na stavební práce.....	3
2.1.	Právní úpravy na zadávání veřejné zakázky na stavební práce od roku 1990	3
2.2.	Předmět veřejné zakázky na stavební práce	6
2.3.	Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce.....	11
2.4.	Dělení veřejné zakázky na stavební práce podle ceny	13
3.	Zásady postupu zadavatele	16
3.1.	Zásada transparentnosti	16
3.2.	Zásada rovného zacházení.....	18
3.3.	Zásada zákazu diskriminace	19
3.4.	Ostatní zásady neuvedené v § 6 zákona o veřejných zakázkách.....	19
4.	Zadávací řízení	22
4.1.	Otevřené řízení	22
4.1.1.	Průběh otevřeného řízení veřejného zadavatele.....	22
4.2.	Užší řízení.....	23
4.2.1.	Průběh užšího řízení veřejného zadavatele	23
4.3.	Jednací řízení s uveřejněním u veřejné zakázky na stavební práce.....	24
4.3.1.	Podmínky použití jednacího řízení s uveřejněním.....	24
4.3.2.	Průběh jednacího řízení s uveřejněním veřejného zadavatele	25
4.4.	Jednací řízení bez uveřejnění u veřejných zakázek na stavební práce	26
4.4.1.	Podmínky použití jednacího řízení bez uveřejnění.....	26
4.5.	Zjednodušené podlimitní řízení veřejné zakázky na stavební práce	27
4.5.1.	Průběh zjednodušeného podlimitního řízení.....	27
4.5.2.	Profil zadavatele	28
5.	Zadávací dokumentace	30
5.1.	Správnost a úplnost zadávacích podmínek.....	30
5.2.	Obchodní podmínky u veřejných zakázek na stavební práce.....	31
5.3.	Technické podmínky	32
5.4.	Způsob zpracování nabídkové ceny	32
5.5.	Jiné požadavky zadavatele na plnění veřejné zakázky na stavební práce	33
5.6.	Projektová dokumentace a soupis	34

5.7. Subdodavatelé	34
6. Kvalifikace	37
6.1. Základní a profesní kvalifikační předpoklady a ekonomická a finanční způsobilost 37	
6.2. Technické kvalifikační předpoklady	39
7. Nabídka	43
7.1. Mimořádně nízká nabídková ceny	43
7.2. Hodnotící kritéria u veřejných zakázek na stavební práce	44
8. Ukončení zadávacího řízení	46
8.1. Výběr nejvhodnější nabídky.....	46
8.2. Zrušení zadávacího řízení.....	47
9. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele	48
9.1. Námitky	48
9.2. Dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách.....	51
10. Závěr.....	54
Zdroje.....	55
Seznam knih a časopisů (popř. článků)	55
Právní předpisy	56
Judikatura.....	58
Internetové zdroje	58
Ostatní zdroje.....	58
Resumé.....	60

1. Úvod

Právní úprava zadávání veřejných zakázek v České republice je v současné době upravena zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění (dále také „zákon o veřejných zakázkách“) a zároveň je jedním z právních předpisů, které nám reguluje hospodaření s veřejnými prostředky. V rámci zákona o veřejných zakázkách jsou dodavatelům nabízeny veřejné zakázky na dodávky, služby a stavební práce.

Cílem této diplomové práce je zhodnotit právní úpravu veřejných zakázek na stavební práce včetně legislativy, judikatury a rozhodovací praxe v ČR a EU. Pokusím se u veřejných zakázek na stavební práce zadávané veřejným zadavatelem (dále také „zadavatel“)¹ identifikovat problematické body a případně návrhu jejich řešení. V diplomové práci se mimo jiné zaměřím na tyto oblasti: veřejná zakázka na stavební práce; zásady postupu zadavatele; zadávací řízení; zadávací dokumentace; kvalifikace; nabídka; ukončení zadávacího řízení a ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele.

V kapitole nazvané „veřejná zakázka na stavební práce“ nejdříve popíšu vývoj právní úpravy na zadávání veřejných zakázek na stavební práce od roku 1990 na území České republiky, a poté se budu zabývat vymezením předmětu veřejné zakázky na stavební práce a zároveň poukážu na příkladu danou problematiku při určení, o jaký druh veřejné zakázky se jedná. Dále se pokusím poukázat na to, že určení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce je velmi důležitým krokem pro hladký průběh zadávacího řízení. V závěru této kapitoly se seznámíme s dělení veřejných zakázek na stavební práce dle výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce.

V další části diplomové práce budu charakterizovat jednotlivé zásady postupu zadavatele zákona o veřejných zakázkách, jež bychom mohly rozdělit na zásady přímo ukotvené v § 6 zákona o veřejných zakázkách a na zásady nepřímo definované zákonem o veřejných zakázkách.

V čtvrté kapitole popíši jednotlivé zadávací řízení zadávané veřejným zadavatelem, které jsou typické pro zadávání veřejných zakázek na stavební práce, kterými jsou otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez

¹ Zákon o veřejných zakázkách rozeznává více zadavatel. Vyjma veřejného zadavatele, to může být dotovaný zadavatel a sektorový zadavatel.

uveřejnění a zjednodušené podlimitní řízení. Zároveň v této kapitole se budu zabývat elektronickým nástrojem neboli profilem zadavatele.

Dále se v diplomové práci pokusím rozebrat zadávací dokumentaci veřejných zakázek na stavební práce, a to jednak některé části, které musí zadávací dokumentace obsahovat a dále příslušnou projektovou dokumentací a soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr. Součástí této části diplomové práce bude i rozvaha nad subdodavateli.

V šesté kapitole této diplomové práce se zaměřím na kvalifikaci, kde se pokusím ve vztahu k veřejné zakázce na stavební práce označit problematické body a navrhnout jejich možné řešení.

V další části diplomové práce nazývané „nabídka“ budu charakterizovat nabídku a především se budu zabývat mimořádně nízkou nabídkovou cenou a hodnotícími kritérii u veřejné zakázky na stavební práce.

Předposlední část se bude týkat ukončení zadávacího řízení, které se může uskutečnit buď výběrem nejvhodnější nabídky, nebo zrušením zadávacího řízení.

V poslední kapitole této práce se seznámíme s ochranou proti nesprávnému postupu zadavatele, která se v zákoně o veřejných zakázkách objevuje v páté části a je rozdělena na námitky a dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách.

2. Veřejná zakázka na stavební práce

2.1. Právní úpravy na zadávání veřejné zakázky na stavební práce od roku 1990

Začátkem 90. let 20. století po pádu komunistického režimu a přeměně politického zřízení na demokratické principy se mění taktéž ekonomické, politické a sociální zákonitosti. Současně se rozvíjí právní řád a samozřejmě i zadávání veřejných zakázek. Prvním předpisem, který upravoval postup zadávání týkající se stavebních zakázek a byl vydán Úřadem racionalizace ve stavebnictví, se nazýval Zadávací řád staveb, jehož účinnost počínala dnem 1. října 1990.² Tento předpis byl respektive metodickým pokynem, ale i závaznou normou pro zadávání veřejných staveb, které jsou „jsou stavby zadávané orgány státní nebo územní správy a rozpočtovanými organizacemi.“³, a staveb hrazených více než z 40% z veřejných prostředků, kterými jsou „prostředky ze státních rozpočtů a z rozpočtů územních samosprávných orgánů.“⁴

5

Dne 24. července 1991 pod č. j. 73 179/91 byl vydán nový zadávací řád bývalým ministerstvem hospodářství v dohodě s ministerstvem průmyslu ČR a ministerstvem výstavby a stavebnictví SR, který vycházel z tehdy platného hospodářského zákoníku. Nejdříve byl tento zadávací řád staveb doporučujícím postupem platný pro celou Československou federální republiku, ale poté jeho povinnost se řídit dle tohoto řádu byla zakotvena ve výměru č. 01/1990. Výměr, jenž měl povahu cenové regulace, byl vystavován ministerstvem financí. Po vydání zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění, s účinností od 1. 1. 1992 (dále jen také „obchodní zákoník“) byl tento zadávací řád staveb aktualizován, ale pořad měl jen doporučující charakter. Jeho závaznost při použití v rámci veřejných zakázek byla určována každoročně v cenovém výměru Ministerstva financí ČR⁶, které doplňovaly zadávací řád staveb o

² DOLEŽALOVÁ, Hana. Historie zadávání veřejných zakázek. *Právník = The Lawyer = Le Juriste = Der Jurist = Jurist: teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 1998, č. 9, s 814. ISSN 0231-6625

³ PELC, Vladimír. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář k zákonu, rejstřík, resumé, slovník, zadávací řád staveb*. Praha: Linde, 1995. s 156. ISBN 80-85647-55-9

⁴ PELC, Vladimír. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář k zákonu, rejstřík, resumé, slovník, zadávací řád staveb*. Praha: Linde, 1995. s 156. ISBN 80-85647-55-9

⁵ PELC, Vladimír. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář k zákonu, rejstřík, resumé, slovník, zadávací řád staveb*. Praha: Linde, 1995. s 155. ISBN 80-85647-55-9

⁶ Cenové výměry č.: 01/1992, 01/1993 a 01/1994.

některé další paragrafy, jako např.: účast finančních orgánů při veřejných soutěžích, vyhlášení veřejných soutěží v Cenovém věstníku, apod.⁷

Dnem 24. června 1992 bylo usnesením vlády ČR č. 458/1992 dosaženo rozšířeného způsobu veřejného zadávání při obstarávání zakázek financovaných z veřejných zdrojů. Přílohou tohoto usnesení byly Zásady pro širší uplatnění zadávání veřejných zakázek formou soutěže, které definovali některé pojmy, a to hlavně pojem „veřejná zakázka“. Definice veřejné zakázky zněla takto: „*Veřejné zakázky, tj. dodávky prací, výkonů, služeb a výrobků financované plně nebo zčásti z rozpočtu České republiky, je možné smluvně zajišťovat zásadně jen na základě výsledků obchodní veřejné soutěže, není dále uvedeno jinak.*“⁸. Tyto zásady nijak blíže nedělili veřejné zakázky podle předmětu, ale dle aktuálního zadávacího řádu staveb jsme prakticky již měly předmět veřejné zakázky na stavební práce určen.

Vzhledem k výše uvedenému, nedostatečné právní úpravě a z různých důvodů (např.: ekonomických) bylo nutno vytvořit jednotný právní předpis pro zadávání veřejných zakázek v České republice v podobě zákona. Příprava příslušného zákona počal již koncem roku 1992, resp. vládními usneseními č. 1 a č. 7/1993. Vláda uložila ministerstvu hospodářství ve spolupráci s ministry pro hospodářskou soutěž, životního prostředí a průmyslu a obchodu vypracovat zásady zákona o zadávání veřejných zakázek formou soutěží. Tyto zásady byly schváleny usnesením vlády ze dne 11. srpna 1993 č. 419. Vládní návrh zákona o zadávání veřejných zakázek byl schválen usnesením vlády dne 29. června 1994 č. 359. Poté dne 28. září 1994 na 23. schůzi Poslanecké sněmovny byl vládní návrh zákona o zadávání veřejných zakázek odsouhlasen a ve Sbírce zákonů publikován pod číslem 199/1994, jehož účinnost nabyla dne 1. ledna 1995. Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „zákon č. 199/1994 Sb.“) nijak hlouběji nevymezoval jednotlivé druhy veřejné zakázky podle předmětu, tudíž blíže nespécifikoval veřejnou zakázku na stavební práce. Jen obecně takto definoval veřejnou zakázku „*veřejnou zakázkou úplatná smlouva uzavřená mezi zadavatelem a vybraným uchazečem, jejímž*

⁷ DOLEŽALOVÁ, Hana. Historie zadávání veřejných zakázek. *Právník = The Lawyer = Le Juriste = Der Jurist = Jurist: teoretický časopis pro otázky státu a práva*. 1998, č. 9, s 814 - 815. ISSN 0231-6625

⁸ PELC, Vladimír. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář k zákonu, rejstřík, resumé, slovník, zadávací řád staveb*. Praha: Linde, 1995. s 171. ISBN 80-85647-55-9

*předmětem jsou dodávky, provedení prací a poskytnutí služeb*⁹, kde bylo uvedeno jen základní dělení, a to na dodávky, provedení prací (mj. stavební práce) a služby.

Dne 5. dubna 2004 byl publikován ve Sbírce zákonů nový zákon o veřejných zakázkách, který nabyl účinností dnem vstupu České republiky do Evropské unie¹⁰. Tento zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „zákon č. 40/2004 Sb.“) přenesl příslušné směrnice ES/EU¹¹ do našeho právního řádu. V této právní úpravě již došlo k rozdělení a následnému vymezení veřejné zakázky dle předmětu. Veřejné zakázky dle zákona č. 40/2004 Sb. byly rozlišovány na dodávky, služby a stavební práce, kde předmět veřejné zakázky na stavební práce byl určen v § 9 zákona č. 40/2004 Sb., který obsahoval rozsáhlou specifikaci. V tomto zákoně již také došlo k určení více druhů zadávacích řízení, kde bylo zajímavostí v souvislosti s veřejnou zakázkou na stavební práce použití jednacího řízení bez uveřejnění u nových stavebních prací spojené s výstavbou nebo rekonstrukcí pozemní komunikace nebo dráhy, jejichž předpokládaná cena podlimitní veřejné zakázky na stavební práce nepřesáhne 30 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty. Dále taktéž došlo k úpravě kvalifikace, kde již došlo k rozdělení technické způsobilosti podle druhu veřejné zakázky.

Paradoxně na konci dubna roku 2004, resp. dne 30. dubna 2004 byly v Úředním věstníku Evropské unie publikovány dvě nové směrnice o zadávání veřejných zakázek pod čísly 2004/17/ES¹² a 2004/18/ES¹³, které se měly transponovat do jednotlivých právních řádů států Evropské unie nejpozději do 31. 12. 2006. Tyto směrnice byly velkým zásahem do stávající právní úpravy (mj. zákona č. 40/2004 Sb.), tudíž neproběhla samotná novelizace zákona č. 40/2004 Sb. a byl zpracován nový zákon o veřejných zakázkách.¹⁴

⁹ § 2 písm. a) zákona č. 199/1994 Sb.

¹⁰ Datum vstupu do EU a účinnost zákona č. 40/2004 Sb. je dne 1. května 2004.

¹¹ Směrnice: 92/50/EHS, 93/36/EHS, 93/38/EHS, 97/52/ES, 98/4/ES a 2001/78/ES.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (dále jen také „směrnice č. 2004/18/ES“)

¹⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesí* [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z [http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplne-zneni-z-\(1\)/ZVZ](http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplne-zneni-z-(1)/ZVZ)

V novém zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. července 2006 byly promítnuty výše uvedené směrnice a další právní akty ES, jako např.: rozhodnutí Soudního dvora Evropských společenství, který je platný i v současné době po mnoha novelizacích. Stejně jako je výše uvedeno, tento zákon podle předmětu rozděluje veřejné zakázky na dodávky, služby a stavební práce. Taktéž veřejná zakázka na stavební práce je definována pod § 9 zákona o veřejných zakázkách, s tím, že její předmět je vymezen o něco rozsáhleji a podrobněji.

V této části pro zajímavost uvádím, že dne 28. března 2014 byla v Úředním věstníku Evropské unie uveřejněna Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále je také „směrnice 2014/24/EU“). Pro Českou republiku to znamená, že do 18. dubna 2016, kdy končí účinnost směrnice 2004/18/ES, jsme povinni transponovat směrnice 2014/24/EU do našeho právního řádu.¹⁵

2.2. Předmět veřejné zakázky na stavební práce

Předmětem veřejné zakázky na stavební práce je provádění stavebních prací určených přílohou č. 3 zákona o veřejných zakázkách a s nimi související projektové a inženýrské činnosti, které mají charakter veřejných zakázek na služby. Projektové a inženýrské činnosti jsou ve spojení s výše zmiňovanými stavebními pracemi spíše vedlejším produktem plnění dané veřejné zakázky na stavební práce a jsou to většinou například tyto činnosti: skutečné provedení stavby, výrobní a dílenská dokumentace, realizační dokumentace, apod. Za veřejnou zakázku na stavební práce se taktéž pokládá „*zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, případně i související projektové a inženýrské činnosti, a která je jako celek schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci*“¹⁶. Pojem stavba se objevuje taktéž v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen také „stavební zákon“). Ve stavebním zákoně nalezneme definici stavby, a to pod paragrafem 2 odst.

¹⁵ DVOŘÁK, David. 93985. *Nové zadávací směrnice EU dnes zveřejněny*. In: © EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo [online]. 28. 3. 2014 [cit. 2014-03-29] ISSN 1213-189X. Dostupné z <http://www.epravo.cz/clanky-a-komentare/nove-zadavaci-smernice-eu-dnes-zverejneny-93985.html>

¹⁶ Ustanovení § 9 odst. (2) písm. c) zákona o veřejných zakázkách

(3)¹⁷ a (4)¹⁸, který dostatečně vymezuje pojem stavba. Do budoucna bych doporučil zákonodárcům, resp. tvůrcům zákona, aby využily již vymezeného pojmu.

Jako je to například u slov montážní práce, které se objevuje u definování slova stavba § 9 odst. (1) písm. c) zákona o veřejných zakázkách jsou skoro všemi autory, kteří se vyjadřovali k veřejné zakázce na stavební práce, tyto slova spojována s technologickou částí stavby, což se domnívám je zcela správné a nepochybné, s tím, že technologická část¹⁹ musí být nedílnou součástí stavby, tak aby dohromady byly schopni plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci.

Další kategorie dle § 9 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách, která vymezuje předmět veřejné zakázky na stavební práce, souvisí s poskytnutím dodávek či služeb ve spojení s plněním, které jsou nezbytné k provedení předmětu veřejné zakázky na stavební práce. Domnívám se, že toto vymezení a definice veřejné zakázky na stavební práce není až tak srozumitelné a výstižné, což nepřímo podporuje komentovaný popis uvedeného v předmětné publikaci²⁰, které zní takto: „*Pokud je součástí stavebních prací jakákoli dodávka či služba, považuje se za stavební práci. Veřejnou zakázkou na stavební práce je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je vedle plnění podle odstavce 1 rovněž poskytnutí dodávek či služeb nezbytných k provedení předmětu veřejné zakázky dodavatelem. Takové vymezení a definice veřejné zakázky na stavební práce je významné, neboť umožňuje zahrnout do stavebních prací jakékoli činnosti, dodávky, které jsou nezbytné pro zhotovení stavby s uvedeným účelem a současně má taková definice význam i v tom, že i kdyby stavba jako celek zahrnovala větší předpokládanou hodnotu samotných dodávek než stavebních prací, bude se taková veřejná zakázka jako celek posuzovat jako veřejná zakázka na stavební práce*“²¹ Na rozdíl od jiných autorů komentovaného zákona o veřejných zakázkách, kde vysvětlení této kategorie stavebních prací je pochopitelnější, které může být vodítkem pro zadavatel při určení zda dodávky

¹⁷ Znění § 2 odst. (3) stavebního zákona: „*Stavbou se rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Dočasná stavba je stavba, u které stavební úřad předem omezí dobu jejího trvání. Za stavbu se považuje také výrobek plnící funkci stavby. Stavba, která slouží reklamním účelům, je stavba pro reklamu.*“

¹⁸ Znění § 2 odst. (4) stavebního zákona: „*Pokud se v tomto zákoně používá pojmu stavba, rozumí se tím podle okolností i její část nebo změna dokončené stavby.*“

¹⁹ Technologická část stavby: vzduchotechnika, požární ochrana, apod.

²⁰ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, 832 s. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2

²¹ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, s 96. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2

zahrnout do stavebních prací či se jedná o veřejnou zakázku na dodávky. Vysvětlení dodávek a služeb, které se mají být zahrnuty do stavebních prací, je, že musí být pevně spojeny se stavbou²² v tom smyslu, že kdyby se případně oddělily, dílo by přestalo plnit předmětnou funkci²³ anebo služby musí přímo souviset s realizací a dokončením díla.

Na základě výše uvedeného tvrzení a mé pracovní praxe ve veřejných zakázkách si dovoluji v tomto odstavci poukázat na problematiku stanovení druhu veřejné zakázky, a to mezi veřejnou zakázkou na stavební práce a veřejnou zakázkou na dodávky, jejímž předmětem bude výměna oken. Domnívám se, že výměna oken je výborný vzor pro správné určení druhu veřejné zakázky, protože, za prvé, je velmi jednoduché určit (mj. zároveň je to velmi důležité), zda předmět příslušné veřejné zakázky tvoří samostatnou veřejnou zakázku anebo je součástí jiné zakázky a za druhé, předmět plnění jde krásně rozdělit (rozdělit pomocí např.: z hlediska předpokládané hodnoty) na stavebně montážní práce a dodávku předmětného zboží a tudíž určit, co převažuje. Podívejme tedy na předmět plnění veřejné zakázky, a to jestli se týká jen samotné výměny oken, která zahrnuje výrobu a dodávku oken a související montážní a ostatní práce anebo jestli výměna oken je jen součástí jiného plnění (resp. jestli je součástí zhotovení stavby či rekonstrukce budovy, apod.). V tomto případě je to zcela jednoznačné, že se jedná o veřejnou zakázku na stavební práce, jelikož splňuje již shora zmiňovanou podmínku, a to, že předmět plnění je nezbytnou součástí celkového předmětného plnění dodavatele. Více problematické je přiřazení předmětu k příslušnému druhu veřejné zakázky při samotné realizaci výměny oken. Domnívám se, že se jedná zcela o veřejnou zakázku na dodávky a tím pádem se nemůžu ztotožnit s následujícími sděleními. V příslušné knize je výměna oken takto popsána „*Výměna oken je podle konstantní rozhodovací praxe stavební prací (viz rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j. S230/2008/VZ-856/2009/540/Zaj ze dne 20. ledna a další*“)²⁴ a dále na příslušných stránkách např. tento výrok „*ZVZ obsahuje přílohu č. 3, která definuje stavební činnosti. V této příloze je mimo jiné klasifikována třída 45.42 Truhlářské práce, ve které je obsaženo i osazování oken ze dřeva nebo jiných materiálů.*

²² KRČ, Robert. *Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou*. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 90. ISBN 978-80-7201-888-8.

²³ PODEVŠA, V., M. OLÍK, M. JANOUŠEK, a J. STRÁNSKÝ. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xvi, s 38 - 39. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3

²⁴ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, s 97. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2

*Montáž (tedy i výměna oken) je stavební práce, k jejímuž provedení je nezbytná dodávka oken. Vámi definovaná veřejná zakázka je tedy veřejnou zakázku na stavební práce bez ohledu na to, jaký je poměr mezi hodnotou dodávky oken a hodnotou jejich osazení.*²⁵, který byl odpovědí na dotaz²⁶ týkající se určení druhu veřejné zakázky. Po přečtení rozhodnutí č. j. S230/2008/VZ-856/2009/540/Zaj (dále jen také „Rozhodnutí S230/2008“), kde Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen také „Úřad“) se zabýval tím, že zadavatel nedodržel postup stanovený zákonem o veřejných zakázkách²⁷, když nepřiměřeně vymezil profesní kvalifikační předpoklady, které nejsou nezbytné k plnění předmětné veřejné zakázky²⁸, jsem dospěl k názoru, že čistá výměna oken spadá pod dodávky. Což je nepřímo v Rozhodnutí S230/2008 potvrzeno, i když Úřad se přímo nezabýval druhem veřejné zakázky. Úřad poukázal na nevhodnost profesních kvalifikačních předpokladů, a to jak do požadavku týkajícího se živnostenského oprávnění, kde zadavatel požadoval pro předmět podnikání „Provádění staveb včetně jejich změn a odstraňování“, tak i do předpokladu související s dokladem o odborné způsobilosti dodavatele, kde zadavatel chtěl po uchazečích doložit osvědčení o autorizaci osoby. Úřad nakonec konstatoval, že oba výše popsané profesní kvalifikační předpoklady neodpovídají předmětu veřejné zakázky, a to na základě následujících skutečností: pro plnění předmětu veřejné zakázky není potřeba shora uvedená vázaná živnost a ve spojitosti s ní ani osvědčení o autorizaci v příslušném oboru vydané podle zákona č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „zákon č. 360/1992 Sb.“) osobě, jejímž prostřednictvím se odborná způsobilost zabezpečuje. Úřad shledal, že pro plnění předmětné veřejné zakázky je dostatečná živnost řemeslná „zednictví“ a ve vztahu k požadavku odborné způsobilosti dodavatele zastanou doklady uvedené v ustanovení §

²⁵ Výměna oken - VZ na stavební práce nebo dodávky. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesí* [online]. 10.9.2013, 14:40:35 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z [http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Info-forum/Otazky-a-odpovedi/CAST-PRVNI-Obecna-ustanoveni-\(§1-§20\)?searchmode=anyword&searchfor=v%0c3%bdm%0c4%9bna%20oken](http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Info-forum/Otazky-a-odpovedi/CAST-PRVNI-Obecna-ustanoveni-(§1-§20)?searchmode=anyword&searchfor=v%0c3%bdm%0c4%9bna%20oken)

²⁶ Citace: „10.9.2013, 14:40:35 :: Dobrý den, prosím o informaci, zda se v případě veřejné zakázky na „Výměnu oken“, kdy cena oken přesahuje cenu stavebních prací spojených s výměnou, jedná o veřejnou zakázku na dodávky (s ohledem na princip těžišť) nebo se jedná o veřejnou zakázku na stavební práce s ohledem na přílohu č. 3 zákona třídu 45.42. Děkuji. H. D.“

²⁷ Nedodržel postup stanovený v ustanovení § 50 odst. (2) v návaznosti na ustanovení § 54 písm. b) a d) zákona o veřejných zakázkách

²⁸ Název veřejné zakázky: „Výměna oken ZŠ Španielova 1111 - pav. B4, B5, Praha 6 - Řepy“.

21 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „živnostenský zákon“). Škoda, že Úřad se nezabýval samotnou výrobou oken, resp. druhem veřejné zakázky. Jelikož by musel konstatovat, že pro výrobu oken (dřevěných) je potřeba další řemeslná živnost „truhlářství, podlahářství“. Když si spojíme zjištěné informace shora uvedené a dané zákonné skutečnosti, jako jsou: potřebné živnosti k výměně oken, vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce přílohou č. 3 zákona o veřejných zakázkách, kde se vyskytuje i klasifikována třída 45.42 Truhlářské kompletační práce, která mimo jiné obsahuje následující text „*nikoli vlastní výroby dřeva nebo jiných materiálů*“, stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky výměny oken (při určení předpokládané hodnoty veřejné zakázky jejíž předmětem je výměna oken, vždycky dojdeme k tomu, že hodnota výroby včetně dodávky oken mnohokrát převyšuje hodnotu stavební montážních prací) a dále ve spojení s ustanovením § 16 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách, musím dojít k názoru, že výměna oken patří pod veřejnou zakázku na dodávky. Závěrem bych si dovolil poznamenat, že vymezení předmětu plnění by zadavatelé neměli v souladu s výše uvedeným podceňovat, jelikož o veřejnou zakázku na dodávky by mohli soutěžit dodavatelé staveb, kteří by byli nakonec jen zprostředkovatelé dané dodávky.

Třetí odstavce ustanovení § 9 zákona o veřejných zakázkách nás jen ubezpečuje, že stavební práce realizované prostřednictvím zprostředkovatelských nebo podobných služeb, které zadavateli zařizuje třetí osoba, je veřejná zakázka na stavební práce.

Dále k správnému stanovení, zda se jedná o veřejnou zakázku, nám může nápomoci například rozsudek Evropského soudního dvoru č. C-16/98 ze dne 5. října 2000, který definoval stavební práce takto: „*Z definice pojmu stavební práce, jasně vyplývá, že otázka, zda se jedná o stavební práce, musí být posouzena ve světle ekonomických a technických funkcí výsledku těchto prací. Definice pojmu stavební práce nepodmiňuje existenci této práce otázkami, jako je počet zadavatelů nebo zda veškeré tyto práce mohou být provedeny pouze jedním zadavatelem.*“²⁹

Dále bych si dovolil uvést definici veřejné zakázky na stavební práce, která je uvedena směrnicí 2014/24/EU, a zní takto: „(8) *Veřejná zakázka by měla být považována za veřejnou zakázku na stavební práce, pouze pokud její předmět zahrnuje konkrétně provedení činností uvedených v příloze II, a to i tehdy, když zakázka zahrnuje*

²⁹ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, 1253 s. ISBN 978-80-7201-888-8.

poskytování jiných služeb nezbytných k provedení těchto činností. Veřejné zakázky na služby, zejména v oblasti správy majetku, mohou za určitých okolností zahrnovat stavební práce. Pokud jsou však tyto stavební práce ve vztahu k hlavnímu předmětu veřejné zakázky pouze příležitostné a vedlejší a jsou jen jeho případným důsledkem nebo doplňkem, skutečnost, že jsou zahrnuty do zakázky, není důvodem, aby byla veřejná zakázka na služby posuzována jako veřejná zakázka na stavební práce. S ohledem na rozmanitost veřejných zakázek na stavební práce by však veřejným zadavatelům mělo být umožněno stanovit buď společné, nebo oddělené zadávání zakázek na projektování a na provádění stavebních prací. Není záměrem, aby tato směrnice stanovila společné nebo oddělené zadávání veřejných zakázek.; (9) Zhotovení určité stavby odpovídající požadavkům stanoveným veřejným zadavatelem vyžaduje, aby daný zadavatel předem přijal opatření pro vymezení druhu stavby, nebo přinejmenším aby měl rozhodující vliv na její projektování. Skutečnost, zda zhotovitel zhotoví celou stavbu či její část vlastními prostředky nebo zajistí jejich zhotovení jinými prostředky, by neměla vést ke změně klasifikace veřejné zakázky jako veřejné zakázky na stavební práce, pokud zhotovitel nese přímý nebo nepřímý právně vynutitelný závazek k zajištění toho, že stavba bude zhotovena.“³⁰

Závěrem bych si dovolil konstatovat, že současná definice veřejné zakázky na stavební práce v našem platném zákoně je dostatečná až možná příliš specifikovaná, která dává prostor k různým spekulativním zavádějícím názorům (viz. výše zmíněná problematika určení druhu veřejné zakázky). Možná bychom měli dát větší prostor k stanovení předmětu veřejné zakázky na stavební práce prostřednictvím jiných právních předpisů, v tomto případě mám na mysli stavební zákon, který dostatečně definuje stavbu. Takže závěrem ustanovení § 9 odst. (1) písm. c) by mohl znít takto: „zhotovení stavby¹⁰⁾“ s odkazem na platný stavební zákon.

2.3. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky je jedno z nejdůležitějších povinností, které zadavatel musí před zahájením zadávacího řízení stanovit, tak, aby vhodně zvolil správný postup zadávacího řízení. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky je peněžité

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES Text s významem pro EHP. In: *Úřední věstník Evropské unie* [online]. 28. 3. 2014 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.094.01.0065.01.CES

vyjádření předmětu plnění veřejné zakázky a je vždy rozhodná cena bez daně z přidané hodnoty. Ustanovení § 13 odst. (2) říká, že zadavatel stanoví předpokládanou hodnotu dle pravidel stanovených zákonem o veřejných zakázkách a na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu. V případě, že zadavatel nedisponuje s takovými údaji, stanoví předpokládanou hodnotu na základě údajů a informací získaných průzkumem trhu s požadovaným plněním, popřípadě na základě údajů a informací získaných jiným vhodným způsobem. Toto ustanovení má nápomoc zadavateli k způsobu určení předpokládané skutečné výše předmětu plnění dané veřejné zakázky. Dále zadavatel nesmí rozdělit veřejnou zakázku, jelikož by dosáhl snížení předpokládané hodnoty a mohl by použít výhodnější zadávací řízení.

Dle § 16 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách se předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce stanoví podle pravidel uvedených § 13 zákona o veřejných zakázkách, s tím, že zároveň zadavatel musí do předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce i započítat hodnoty dodávek, které jsou nezbytné k realizaci veřejné zakázky na stavební práce. Dále podle § 16 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách zadavatel do předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce nesmí započítat předpokládanou hodnotu dodávek a služeb, a to v případě, že tyto dodávky a služby nejsou nezbytné k realizaci předmětné veřejné zakázky na stavební práce. Pro zadavatele, jenž si není jistý, zda příslušné dodávky a služby jsou či nejsou nutné k provedení veřejné zakázky na stavební práce, by měl pomoci stavební zákon.³¹

Zákon o veřejných zakázkách ve vztahu k stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce nám dává ve spojitosti s § 9, 13 a 16 zákona o veřejných zakázkách jen teoretický podklad pro stanovení výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Pro samotné určení předpokládané hodnoty stavebních prací je nejprve nezbytné, určit zadavatelem rozsah plnění předmětu veřejné zakázky na stavební práce. Zadavateli je ve většině případů k vymezení plnění předmětu veřejné zakázky na stavební práce nápomocna příslušná projektová dokumentace a soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr (dále jen také „soupis“), které si nechal zadavatel zpracovat odborně způsobilým dodavatelem nebo osobou, a to v souladu vyhláškou č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti rozsahu vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s

³¹ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 152. ISBN 978-80-7201-888-8.

výkazem výměr od 1. září 2012 účinnou (dále jen také „vyhláška č. 230/2012 Sb.“) a se stavebním zákonem. Zároveň je projektant neboli odborně způsobilý dodavatel schopen zpracovat předpokládanou hodnotu veřejné zakázky na stavební práce, a to na základě sestavení položkových rozpočtů podle některé z cenových soustav včetně vypracování souhrnné rekapitulace stavby podle stavebních objektů nebo provozních souborů s využitím teoretických (tedy předpokládaných) jednotkových cen za stavební práce a dodávky.

Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce je v současné době pro zadavatele ještě pořád nepříliš důležitý prvek³², aniž by si uvědomovali (tj. možná i uvědomuje), že to může mít dopad na jisté skutečnosti, které by mu mohly ovlivnit výběr dodavatele. Což se můžeme i přesvědčit v rámci rozhodovací praxe Úřadu, který na problematiku vymezení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce upozornil prostřednictvím tiskové zprávy v souvislosti 200tisícovou pokutu za správní delikt, který se týkal následujícího „*Zadavatel vymezil předmět posuzované veřejné zakázky provedením stavebních prací, ovšem jak vyplývá z kontrolních rozpočtů projektanta, výkazu výměr i ze samotného vyjádření zadavatele, předmět veřejné zakázky zahrnoval i dodávky, které zcela jednoznačně nebyly nezbytné k provedení stavebních prací. Konkrétně se jednalo o vnitřní a technologické vybavení a o vozový park, a to v celkové výši přibližně 30 milionů korun. Tato hodnota představuje přibližně čtvrtinu ceny celé posuzované veřejné zakázky. Zahrnuté dodávky tak byly zadány podle ustanovení vztahujících se k podlimitním veřejným zakázkám, ačkoliv se podle jejich předpokládané hodnoty jednalo o nadlimitní veřejnou zakázku na dodávky. Postup Ústeckého kraje mohl podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky.*“³³

2.4. Dělení veřejné zakázky na stavební práce podle ceny

Dělení veřejné zakázky na stavební práce podle ceny se děje na základě stanovené výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce³⁴. Veřejná zakázka na

³² Proč se domnívám? I když zadavatel si nechá zpracovat položkový rozpočet, tudíž předpokládanou hodnotu, tak i přesto, tuto hodnotu většinou tzv. „zaokrouhleně“ navýší v řádech stovek tisíc až milionů.

³³ CHYBNÉ STANOVENÍ PŘEDPOKLÁDANÉ HODNOTY VEŘEJNÉ ZAKÁZKY NA STAVEBNÍ PRÁCE. In: © 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže [online]. 8. 7. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/aktuality-z-verejnych-zakazek/1645-chybné-stanoveni-predpokladane-hodnoty-verejne-zakazky-na-stavebni-prace.html>

³⁴ Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce se rovná ceně bez daně z přidané hodnoty

stavební práce se dle ceny tedy dělí na veřejnou zakázku malého rozsahu, podlimitní a nadlimitní veřejnou zakázku.

V případě, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce nepřesáhne 6 000 000,- Kč bez daně přidané hodnoty, jedná se dle §12 odst. (3) zákona o veřejných zakázkách o veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce. Tyto veřejné zakázky malého rozsahu se nemusí zadávat dle zákona o veřejných zakázkách, ale veřejný zadavatel je povinen zachovávat zásady uvedené § 6 zákona o veřejných zakázkách.

Pokud předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce dosahuje nejméně 6 000 000,- Kč bez daně přidané hodnoty a nepřekračuje finanční limit³⁵ stanoveným prováděcím předpisem³⁶, považuje se dle §12 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách za podlimitní veřejnou zakázku na stavební práce. Podlimitní veřejné zakázky můžeme zadat v méně náročných zadávacích řízení, tím mám na mysli, že průběh zadávacího řízení, zadávací a kvalifikační požadavky a zpracování nabídky, je o něco méně obtížné, než u nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce.

Jakmile předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce přesáhne finanční limit stanoveným finančním prováděcím předpisem³⁷, jedná se o nadlimitní veřejnou zakázku na stavební práce. V článku 78 směrnice č. 2004/18/ES je uveden způsob stanovení prahové hodnoty nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce (mj. samozřejmě i dodávek a služeb). Členské státy Evropské unie se musí řídit těmito prahovými hodnotami a musejí je přenést do svých příslušných právních předpisů, s tím, že dle článku 78 směrnice č. 2004/18/ES Komise ověří prahové hodnoty stanovené v článku 7 každé dva roky od vstupu této směrnice v platnost. Poslední změna prahových hodnot byla provedena minulý rok a implantována do našeho zákona o veřejných zakázkách nařízením vlády č. 456/2013 Sb.³⁸, které je účinné od 1. ledna 2014. Prahová hodnota dle článku 78 odst. 3. směrnice č. 2004/18/ES u členských států s vlastní národní měnou, „*keré se neúčastní měnové unie, se v zásadě upravuje každé dva roky počínaje 1. lednem 2004 a výpočet této hodnoty je založen na průměrných*

³⁵ Finanční limit u veřejných zakázek na stavební práce činí 131 402 000,- Kč.

³⁶ Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu (dále jen také „nařízení vlády č. č. 77/2008 Sb.“).

³⁷ Nařízení vlády č. č. 77/2008 Sb.

³⁸ Nařízení vlády č. 456/2013 Sb. je poslední změnou nařízení vlády č. 77/2008 Sb.

*denních hodnotách těchto měn, vyjádřených v eurech, za 24 měsíců končících posledním dnem měsíce srpna, který předchází přezkoumání s účinkem od 1. ledna.*³⁹.

³⁹ Článek 78 odst. 3. směrnice č. 2004/18/ES

3. Zásady postupu zadavatele

Zásady postupu zadavatele uvedené § 6 zákona o veřejných zakázkách jsou principy, které jsou hlavním faktorem ovlivňující jak soutěžní právo EU, tak i českého práva o zadávání veřejných zakázek, jelikož slouží jako pomocný nástroj při vykládání sporných ustanovení zákona o veřejných zakázkách. Těmito zásadami musí řídit jak zadavatel po celou dobu zadávacího řízení, a to od samotného počátku (mj. od přípravy) do ukončení zadávacího řízení, tak i Úřad.⁴⁰

V rámci práva Evropské unie a zákona o veřejných zakázkách se mimo zásad uvedených § 6 zákona o veřejných zakázkách, kterými jsou zásada transparentnosti, zásada rovného zacházení a zásada zákazu diskriminace, se můžeme dovést dalších zásad, jako třeba zásady proporcionality (tj. přiměřenosti či adekvátnosti) anebo zásady hospodárnosti.⁴¹

V nové směrnici 2014/24/EU v článku 18, který zní „*Veřejní zadavatelé jednají s hospodářskými subjekty na základě zásady rovného zacházení a nediskriminace a postupují transparentním a přiměřeným způsobem*“, se objevuje zásada proporcionality.

3.1. Zásada transparentnosti

Hlavním cílem zásady transparentnosti je zabezpečení, aby zadávání veřejných zakázek bylo zcela jasným, průhledným a srozumitelným procesem v rámci zákona o veřejných zakázkách, tzn. přesně uvést lhůty a postupy u příslušných zadávacích řízení, veškeré písemné úkony musí být evidovány a uchovávány, jednoznačně a srozumitelně definována zadávací dokumentace, uveřejňování příslušných dokumentů v rámci zákona o veřejných zakázkách apod. K výkladu zásady transparentnosti existuje celá řada rozhodnutí, jak od Úřadu, tak i od Krajského soudu v Brně rozhodující ve správním soudnictví a Nejvyššího správního soudu a dále samozřejmě i v judikatuře Evropské unie.

Například v rozsudku Krajského soudu V Brně sp. zn. 31Af 28/2013-56 je popsána následující charakteristika zásady transparentnosti takto „*Z obecné zásady transparentnosti zakotvené v ustanovení § 6 zákona o veřejných zakázkách pak plyne požadavek jednoznačnosti, konkrétnosti a přesnosti zadávací dokumentace.*“ ve vztahu

⁴⁰ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 37. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁴¹ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 37. ISBN 978-80-7201-888-8.

k základnímu hodnotícímu kritériu ekonomické výhodnosti nabídky, který byl nedostatečně definován v předmětné zadávací dokumentaci. Zároveň zde uvedl, co je cílem zákona o veřejných zakázkách „*Zásada transparentnosti procesu zadávání veřejných zakázek je předpokladem efektivní a průhledné hospodářské soutěže, ve které nebude docházet k neúčelnému využívání, popř. zneužívání veřejných financí.*“⁴².

Z výše uvedeného a z mnoha rozhodnutí Úřadu a judikátů dle mého názoru zásadu transparentnosti si lze taktéž vysvětlit, jako pomocný ukazatel pro zadavatele. Tím je myšleno, že zadavatel, jakmile pochopí co je smyslem této zásady, tak vytvoří dostatečný a srozumitelný mechanismus, který bude taktéž obranným prostředkem pro případné neoprávněné námitky ostatních či neúspěšných dodavatelů, jelikož podle rozhodnutí Úřadu č. j. S092/2008/VZ-12510/2008/530/LB „*za celé zadávací řízení nese odpovědnost zadavatel, přičemž nese důkazní břemeno odůvodnění svého postupu v zadávacím řízení*“. Pokud zadavatel se bude řídit dle předešlého výroku Úřadu a samozřejmě hlavně dle zákona o veřejných zakázkách, tak zadávací dokumentace bude zpracována jasně, srozumitelně a průhledně.

Při studiu různých rozhodnutí Úřadu mě zaujal následující výrok, který dostatečně komplexně definuje zásadu transparentnosti, „*Požadavek transparentnosti je považován za nesplněný v případě, že jsou v zadavatelově postupu shledány takové prvky, které by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným, nečitelným a nepřehledným, nebo jež by vzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků zadavatele. Jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 45/2010 – 159 ze dne 15.9.2010, je tento závěr rovněž v plném souladu s výkladem zásady transparentnosti ze strany Soudního dvora Evropské unie, neboť stanovisko generální advokátky Stix-Hackl ve věci Coname, které shrnuje dosavadní judikaturu Soudního dvora Evropské unie, k problému zásady transparentnosti mimo jiné uvádí, že princip transparentnosti představuje vůdčí zásadu pro celé zadávací řízení, a k tomu patří rovněž například přezkoumatelnost rozhodnutí zadavatele a obecně objektivní postup během zadávacího řízení. Za netransparentní lze dle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 62 Ca 77/2008-45 ze dne 4.11.2010 tedy považovat jakékoli jednání zadavatele, které způsobuje nečitelnost zadávacího řízení*“.⁴³

⁴² Rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 31Af 28/2013-56

⁴³ Rozhodnutí Úřadu S225/2012/VZ-20317/2012/520/ABR.

3.2. Zásada rovného zacházení

Ze zásady rovného zacházení vyplývá povinnost zadavatele v průběhu zadávacího řízení veřejné zakázky, přistupovat ke všem uchazečům či zájemcům stejným způsobem. Zásada rovného zacházení se nepochybně prolíná celým zákonem o veřejných zakázkách, ale zároveň její projev můžeme najít v několika ustanoveních zákona o veřejných zakázkách.⁴⁴

Mezi tyto ustanovení patří třeba § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách, což bylo Úřadem v příslušném rozhodnutí potvrzeno. Toto rozhodnutí souviselo s postupem zadavatele a s vysvětlením dokladů ve vztahu k § 59 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách a konstatoval toto „*Aplikace či neaplikace ustanovení § 59 odst. 4 zákona ze strany zadavatele musí tedy dopadat na všechny zúčastněné dodavatele stejně. Pokud zadavatel u určitého dodavatele, jehož doklady prokazující splnění kvalifikace vykazují vady, které lze zhojit postupem podle § 59 odst. 4 zákona, této možnosti využije a požádá tohoto dodavatele o vysvětlení či doplnění dokladů, musí stejným způsobem postupovat ve vztahu ke všem ostatním dodavatelům v obdobném postavení bez rozdílu. Stejně tak, pokud u určitého dodavatele tohoto institutu nevyužije, nemůže jej aplikovat ani u ostatních dodavatelů. Takovým postupem je zajištěno dodržení zásady rovného zacházení.*“⁴⁵

Dále pak projev zásady rovného zacházení můžeme nalézt v ustanovení § 48 zákona o veřejných zakázkách, který se týká poskytnutí zadávací dokumentace zadavatelům. O poskytnutí zadávací dokumentace a souvisejících lhůtách se taktéž zabýval Krajský soud v Brně, který ve svém rozsudku sp. zn. 62 Ca 45/2007-85 potvrdil rozhodnutí Úřadu ze dne 4. dubna 2007, č. j. VZ/S400/2006-06528/2007/530-Kr, kterým bylo zrušeno zadávací řízení, jelikož podle Úřadu daný zadavatel „*stanovil pravidla pro poskytnutí zadávací dokumentace odlišně od pravidel uvedených v § 48 odst. 2 ZVZ, neboť v písemné výzvě k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení určil kratší lhůtu pro žádost o poskytnutí zadávací dokumentace, než je stanovena zákonem. Porušení § 48 odst. 1 ZVZ shledal žalovaný v tom, že žalobce nepředal ani nezaslal zadávací dokumentaci v listinné či elektronické podobě dodavateli do 2 dnů*

⁴⁴PODEVŠA, V., M. OLÍK, M. JANOUŠEK, a J. STRÁNSKÝ. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xvi, s 30. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3

⁴⁵ Rozhodnutí Úřadu S481/2012/VZ-2808/2013/522/MSC

ode dne doručení písemné žádosti dodavatele.“⁴⁶. Krajský soud v Brně i Úřad konstatovali k výše uvedenému, že jednalo o porušení zásady rovného zacházení podle § 6 zákona o veřejných zakázkách.

3.3. Zásada zákazu diskriminace

Během zadávacího řízení veřejné zakázky je zadavatel povinen postupovat vždy tak, aby jeho jednáním nedošlo k neodůvodněné diskriminaci žádného z dodavatelů. Tato zásada především souvisí s kvalifikačními předpoklady, kde je dle § 50 odst. (4) zákona o veřejných zakázkách zadavatel nesmí stanovit tak, aby omezovala hospodářskou soutěž a zároveň pokud by byly možné je nahradit adekvátními smluvními podmínkami.

Zákaz diskriminace dle rozhodující praxe Úřadu a judikatury můžeme rozdělit na diskriminaci přímou (tj. zjevnou) a nepřímou (tj. skrytou). Zjevná diskriminace byla Krajským soudem v Brně definována takto „pokud jde o interpretaci pojmu „diskriminace“ lze konečně dle názoru soudu dospět i prostým jazykovým výkladem. Tento internacionalismus je totiž konstantně vykládán jako „rozdílní, jiný rozdílný, jiný přístup k jednotlivci či skupině než celku“⁴⁷. Ke skryté diskriminaci se vyjádřil Nejvyšší správní soud sp. zn. 1 Afs 20/2008 - 126, resp. vymezil ho takto „za skrytou formu nepřipustné diskriminace v zadávacích řízeních je třeba považovat i takový postup, pokud zadavatel znemožní některým dodavatelům ucházet se o veřejnou zakázku nastavením takových kvalifikačních předpokladů, kdy požadovaná úroveň technické způsobilosti je zjevně nepřiměřená ve vztahu k velikosti, složitosti a technické náročnosti konkrétní veřejné zakázky, přitom je zřejmé, že ji mohou splnit toliko někteří z dodavatelů (potenciálních uchazečů), jež by jinak byli k plnění předmětu veřejné zakázky objektivně způsobilými.“

Závěrem lze konstatovat, že zadavatel nejčastěji porušuje tuto zásadu, a to hlavně ve vztahu k vymezení kvalifikačních předpokladů.

3.4. Ostatní zásady neuvedené v § 6 zákona o veřejných zakázkách

Cílem zadavatele v rámci zákona o veřejných zakázkách je zajištění plnění svých úkolů, aby uspokojil jeho potřebu za co nejnížší, resp. za nejnížší cenu dosáhl nejvýše

⁴⁶ Rozsudek Krajského soud v Brně sp. zn. 62 Ca 45/2007-85

⁴⁷ Rozsudek Krajského soud v Brně sp. zn. 62 Ca 38/2006-32

možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů zadavatele to z čehož nám vyplývá další zásada, a to zásada hospodárnosti⁴⁸, účelnosti⁴⁹ a efektivnosti⁵⁰. Projev zásady hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti můžeme nalézt v § 78 zákona o veřejných zakázkách, a to v souvislosti se základním hodnotícím kritériem ekonomické výhodnosti nabídky. V rámci základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky zadavatel může stanovit dílčí hodnotící kritéria, tak aby dosáhl hospodárného, účelného a efektivního nakládání veřejných prostředků.⁵¹

Další a konečnou zásadu, kterou uvedu, je zásada proporcionality (tj. přiměřenosti). I když není přímo definována v zákoně o veřejných zakázkách⁵², opět se jen projevuje v některém ustanovení⁵³, tak Úřad při ve své rozhodovací praxi se o tuto zásadu opírá. Rozhodnutí Úřadu pod č. j. R280/2011/VZ-7776/2012/310/IPS nalezneme samotnou definici zásady proporcionality včetně odkazů na příslušné evropské právní předpisy související s danou zásadou a zní „*Obdobně o „úměrnosti“ a „proporcionalitě“ kvalifikačních kritérií hovoří čl. 44 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (ZV Úř. věst. Kap. 06 Sv. 07 s. 132 - 262), podle něhož mj. minimální úroveň způsobilosti požadované pro konkrétní zakázku musí být vztaženy k předmětu zakázky a být tomuto předmětu úměrné. Komise ES pak ve svém Sdělení k výkladovým otázkám v oblasti koncesí (tzv. public-private partnership), publikovaném v Úředním věstníku C 121 z 29. 4. 2000 s. 2 - 13 v bodě 3.1.1. upozorňuje, že zásada zákazu diskriminace zahrnuje jak zákaz diskriminace zjevné, tak i zákaz diskriminace skryté, a dále v bodě 3.1.3. formuluje zásadu proporcionality jako obecnou zásadu práva Společenství, přičemž z ní dovozuje, že*

⁴⁸ Definice hospodárnosti dle § 2 písm. m zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „zákon č. 320/2001 Sb.“): „*hospodárností takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů*“

⁴⁹ Definice účelnosti dle § 2 písm. o zákona č. 320/2001 Sb.: „*účelností takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů*“

⁵⁰ Definice efektivnosti dle § 2 písm. n zákona č. 320/2001 Sb.: „*efektivností takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění*“

⁵¹ Metodické pokyny k zadávání veřejných zakázek. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesích* [online]. [cit. 2014-03-20]. 8. 7. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodicke-pokyny/Metodika-zadavani-verejnych-zakazek-dle-zakona-c-1>

⁵² Zásada proporcionality je uvedena v preambuli bodu 2 směrnice č. 2004/18/ES

⁵³ Ustanovení § 44 odst. (3) písm. j), § 50 odst. (3) a § 56 odst. (5) písm. c).

„zadavatel sice může stanovit cíl, tedy technickou specifikaci, zvolená opatření k jeho dosažení ovšem nesmějí přesáhnout hranici toho, co je k dosažení zvoleného cíle vhodné a nezbytné. Členský stát tedy například nesmí při výběru mezi uchazeči vyžadovat žádné technické, odborné nebo finanční schopnosti, které jsou vzhledem k předmětu zakázky nepřiměřené nebo excesivní.“⁵⁴

⁵⁴ Rozhodnutí Úřadu č. j. R280/2011/VZ-7776/2012/310/IPS.

4. Zadávací řízení

Zadávací řízení je způsob zadavatele k dosažení zadání veřejné zakázky, neboli je procesním postupem v rámci zákona o veřejných zakázkách. Podle ustanovení § 21 zákona o veřejných zakázkách máme šest druhů zadávacích řízení, kterými jsou otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, soutěžní dialog⁵⁵ a zjednodušené podlimitní řízení. Jaký druh zadávacího řízení zvolí zadavatel je podmíněn následujícími faktory, a to o jakého zadavatele se jedná, výše přepokládané hodnoty veřejné zakázky a dalšími předpoklady uvedených u jednotlivých zadávacích řízení⁵⁶.

4.1. Otevřené řízení

Vzhledem k tomu, že dle zákona o veřejných zakázkách⁵⁷ může veřejný zadavatel bez dalších podmínek použít otevřené řízení, považuje se za nejběžnější a taktéž za nejtransparentnější druh zadávacího řízení. V rámci otevřeného řízení může podat kdokoliv nabídku, který splní zadavatelem požadovanou kvalifikaci. V otevřeném řízení má různý průběh nadlimitní a podlimitní veřejná zakázka na stavební práce, a to ve vztahu k délce lhůty a způsobu prokazování kvalifikačních předpokladů.

4.1.1. Průběh otevřeného řízení veřejného zadavatele

Zadavatel otevřené řízení zahájí na základě odeslání formuláře „Oznámení o zakázce“⁵⁸ k uveřejnění ve Věstníku veřejných zakázek, a pokud se bude jednat o nadlimitní veřejnou zakázku, tak i zároveň v Úředním věstníku Evropské unie (dále jen také „Úřední věstník“). Poté dle ustanovení § 48 zákona o veřejných zakázkách zadavatel uveřejní na profilu zadavatele minimálně textovou část zadávací dokumentace předmětné veřejné zakázky. Dodavatelé, kteří si vyzvednuli zadávací dokumentace, potom zpracují nabídku a odevzdávají ji nejpozději do konce lhůty pro podání nabídek. Po uplynutí dané lhůty zadavatel zkontroluje nabídky, jak po stránce splnění

⁵⁵ V souvislosti s veřejnou zakázkou na stavební práce se tímto řízením ve své diplomové práci nebudu zabývat, jelikož si nedokážu představit, u kterých stavebních prací lze využít tohoto řízení za podmínek uvedených v příslušných ustanovení zákona o veřejných zakázkách.

⁵⁶ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 198. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁵⁷ Podle ustanovení § 21 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách

⁵⁸ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 842/2011 ze dne 19. srpna 2011, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zdávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005.

kvalifikačních předpokladů, tak i po stránce zadávacích podmínek. Posléze zadavatel hodnotí nabídky, které splnily podmínky uvedené v zadávací dokumentaci, a poté vybere tu nejvhodnější nabídku. Po doručení oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, uplyne odvolací lhůta dle zákona o veřejných zakázkách, a pak zadavatel v časové lhůtě uzavře s vítězným uchazečem předmětnou smlouvu.

4.2. Užší řízení

Užší řízení je taktéž řízením, kterým zadavatel oznamuje neomezenému počtu zájemcům svůj úmysl zadat veřejnou zakázku. Hlavním rozdílem oproti otevřenému řízení je to, že užší řízení je řízením dvoukolovým. Nejdříve se podávají žádosti o účast, a poté jsou vyzváni příslušní dodavatelé k podání nabídky. V souvislosti s tímto řízením mě zaujala věta uvedená v předmětné publikaci, která zní „Ve srovnání s otevřeným řízením je méně konkurenční“⁵⁹. Nad touto větou si dovoluji menší zamyšlení. Vzhledem k tomu, že od 1. dubna 2012 začala být účinná transparentní⁶⁰ novela⁶¹, která změnila veřejnému zadavateli průběh užšího řízení ve vztahu k omezení počtu zájemcům, tak si myslím, že užší řízení je více konkurenční. Jelikož zájemci se nejdříve zabývají jen kvalifikací, a pokud uspějí, je jim zadavatelem poslána výzva k podání. Poté se mohou věnovat jen zpracování nabídky, resp. cenové nabídce, tudíž uchazeč si dá větší práci se zpracováním samotné nabídky.

4.2.1. Průběh užšího řízení veřejného zadavatele

Jak už jsem výše uvedl, užší řízení probíhá dvoukolovým způsobem. Zadavatel stejně jako v otevřeném řízení pošle tentýž formulář k uveřejnění, který je výzvou k podání žádosti o účast v užším řízení a k prokázání splnění kvalifikačních předpokladů a taktéž textovou část zadávací dokumentace zveřejní na svém profilu. Po předložení žádostí o účast, zadavatel přezkoumá splnění kvalifikačních předpokladů. Poté, co zadavatel vyhodnotí kvalifikaci, tak písemně vyzve k podání nabídky ty dodavatelé, kteří splnili kvalifikační předpoklady a ostatní vyloučí pro nesplnění. Po vyzvednutí zadávací dokumentace zájemci vyhotoví nabídku a ve lhůtě pro podání

⁵⁹ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, s 248. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2

⁶⁰ KRC, Robert. *Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou*. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 288. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁶¹ Transparentní novelou je myšlen zákon č. 55/2012 Sb.

nabídek ji odevzdají.⁶² Poté opět zadavatel hodnotí nabídky, a posléze vybere tu nejvhodnější nabídku. Po doručení oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, uplyne odvolací lhůta dle zákona o veřejných zakázkách, a pak zadavatel v časové lhůtě uzavře s vítězným uchazečem předmětnou smlouvu.

4.3. Jednací řízení s uveřejněním u veřejné zakázky na stavební práce

Jednací řízení s uveřejněním je pro mě zvláštním druhem řízení, který pro veřejné zakázky na stavební práce není typický, a který se může použít jen za splnění podmínek uvedených § 22 zákona o veřejných zakázkách. Toto řízení je řízením trojkolovým, nejdříve se podává žádost o účast, poté nabídka a na závěr se o nabídkách jedná, a to buď jednou anebo ve fázích. Dále jednací řízení s uveřejněním se musí zahájit bezprostředně po zrušení předešlého zadávacího řízení, a to s minimálně změněnými zadávacími podmínkami. Za minimální změny je považováno třeba zmírnění kvalifikace, apod..

4.3.1. Podmínky použití jednacího řízení s uveřejněním

Pro použití jednacího řízení s uveřejněním jsou taxativně uvedeny ustanovení § 22 zákona o veřejných zakázkách. V tomto bodě se budu zabývat jen podmínkami, které se týkají veřejné zakázky na stavební práce.

První podmínka dle odst. (1) předmětného paragrafu se dotýká všech veřejných zakázek. Jestliže byly podány v rámci otevřeného řízení, užšího řízení, zjednodušeného podlimitního řízení anebo soutěžního dialogu neúplné nebo nepřijatelné nabídky, může zadavatel použít jednací řízení s uveřejněním. Za neúplné nabídky jsou považovány nabídky, které nesplnily úplnost dle § 78 odst. (8) zákona o veřejných zakázkách. Za nepřijatelné nabídky se považují následující nabídky: nabídky jsou nevhodné z hlediska předmětu plnění veřejné zakázky⁶³; nabídky nesplňují zadávací podmínky nesouvisející s předmětem veřejné zakázky např.: poupravený výkaz výměr⁶⁴; nabídky nesplňují kvalifikační předpoklady; nabídky jsou v rozporu s platnými právními předpisy např.:

⁶² KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 288. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁶³ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 228. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁶⁴ Např.: neposkytnutí jistoty dle § 67 zákona o veřejných zakázkách

rozpor se stavebním zákonem⁶⁵; nabídky obsahující upravené podmínky plnění⁶⁶ nebo neodůvodněná mimořádně nízká nabídková cena; nabídky podané po uplynutí lhůty pro podání nabídky.

V případě, že dle § 22 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách byly všechny nabídky podány ve lhůtě pro podání nabídek, nemusí zadavatel uveřejňovat oznámení jednacího řízení s uveřejněním a může obdobně postup jako v jednacím řízení bez uveřejnění, za podmínky, že výzvu k jednání je zadavatel povinen poslat všem dodavatelům, kteří podali nabídku ve lhůtě pro podání nabídek.

Dalšími případy, kdy může zadavatel použít jednací řízení s uveřejněním pro veřejnou zakázku na stavební práce, je jednak složitost stavebních prací, kde se předpokládá, že předložené nabídky budou mít nesrovnatelné nabídkové ceny a dále při stavebních pracích prováděných výhradně za účelem výzkumu a vývoje bez nároků na dosažení zisku.

4.3.2. Průběh jednacího řízení s uveřejněním veřejného zadavatele

Zadavatel opět odešle formulář k uveřejnění, který je výzvou k podání žádosti o účast v jednacím řízení s uveřejněním a k prokázání splnění kvalifikačních předpokladů. Po předložení žádostí o účast zájemci přistoupí zadavatel k hodnocení žádostí. Poté veřejný zadavatel vyzve k podání nabídky zájemce, kteří splnili kvalifikaci. Uchazeči ve lhůtě pro podání nabídek předloží nabídky a zadavatel provede předběžné hodnocení, které sdělí uchazečům a pozve je k prvnímu jednání. V případě, že zadavatel ve výzvě k podání nabídek uvedl možnost omezení, může pro druhé jednání pozvat jen omezený počet dle podmínek stanovených ve výzvě. Zároveň zadavatel může jednání o nabídkách uskutečnit v několika fázích a současně postupně omezovat uchazeče, ale jen za podmínky, že tyto skutečnosti uvedl již v oznámení jednacího řízení s uveřejněním. Pak probíhají jednání o nabídkách, a to buď s jednotlivými uchazeči samostatně anebo současně, s tím, že po každém jednání je zadavatel povinen vypracovat předmětný protokol a po každé fázi i konečný protokol o výsledku. Zadavatel může před jakoukoliv fází prohlásit, že se jedná o poslední fázi jednání o nabídkách. Po ukončení jednání o nabídkách uchazeč, který se dle výsledku jednání o nabídkách umístil první,

⁶⁵ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 229. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁶⁶ Např.: Upravená smlouva o dílo

zašle zadavateli upravený návrh smlouvy podle výsledků jednání a pokud je vše v pořádku, tak může zadavatel uzavřít smlouvu o dílo.⁶⁷

4.4. Jednací řízení bez uveřejnění u veřejných zakázek na stavební práce

Jednací řízení bez uveřejnění je dalším druhem zadávacího řízení, jehož použití je podmíněno naplněním z některých podmínek uvedených § 23 zákona o veřejných zakázkách. Jednací řízení bez uveřejnění zadavatel oznamuje prostřednictvím písemné výzvy k jednání jednomu zájemci nebo omezenému počtu zájemcům úmysl zadat veřejnou zakázku.

Průběh tohoto zadávacího řízení je velmi jednoduchý a spočívá jen v zaslání písemné výzvy příslušnému zájemci, anebo omezenému počtu zájemců.

4.4.1. Podmínky použití jednacího řízení bez uveřejnění

V § 23 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách jsou uvedeny podmínky jednacího řízení bez uveřejnění pro všechny druhy veřejných zakázek. Stručně řečeno, jedná se o následující podmínky: nepodání žádné nabídky v otevřeném řízení, užším řízení, zjednodušeném podlimitním řízení nebo v jednací řízení s uveřejněním; podání pouze nevhodných nabídek⁶⁸ v rámci zadávacích řízení v předchozím textu uvedených; a nepodání žádné žádosti o účast v užším řízení či jednací řízení s uveřejněním. Další podmínkou podmiňující použití jednacího řízení bez uveřejnění na základě § 23 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách může být oznamovací povinnost v rozsahu § 23 odst. (3) daného zákona, pokud je požadována Evropskou komisí.⁶⁹

Další případy, kdy se využije jednacího řízení bez uveřejnění, je naplnění následujících podmínek popsaných § 23 odst. (4) zákona o veřejných zakázkách, kdy veřejná zakázka na stavební práce za prvé může být splněna jen jediným dodavatelem, a to v situacích zmíněných v ustanovení uvedeného v této větě a za druhé „*v krajně naléhavém případě, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani jej nemohl*

⁶⁷ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 299 - 301. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁶⁸ Ustanovení § 22 odst. (1) písm. a) zákona o veřejných zakázkách

⁶⁹ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 236 - 237. ISBN 978-80-7201-888-8.

*předvídat, a z časových důvodů není možné zadat veřejnou zakázku na stavební práce v jiném druhu zadávacího řízení*⁷⁰.

Použití jednacího řízení bez uveřejnění dle § 23 odst. (4) zákona o veřejných zakázkách pro veřejnou zakázku na stavební práce je v současné době někdy zneužívána, a to hlavně v případech, kdy jsou tzv. stavební práce z důvodu časové nouze naléhavé a nepředvídatelné. Tzv. stavební práce, které je dle předchozích podmínek nutné zrealizovat, jsou práce souvisejících havarijním stavem např. mostů, propustků, atd.

Ustanovení § 23 odst. (7) zákona o veřejných zakázkách se týká použití jednacího řízení bez uveřejnění v souvislosti s novými a dodatečnými stavebními pracemi. Dodatečné stavební práce, které nebyly obsaženy v původní zadávací dokumentaci a jejich potřeba je z objektivních nepředvídatelných důvodů nezbytně nutná pro provedení původních stavebních prací, lze zadat v jednacím řízení bez uveřejnění za následujících podmínek, a to práce budou zadány témuž dodavateli; stavební práce nejdou po technické a ekonomické stránce od původní veřejné zakázky oddělit anebo jsou potřebné k dokončení zakázky; a celkový rozsah dodatečných stavebních prací nesmí překročit 20% původní ceny veřejné zakázky na stavební práce. Jednací řízení bez uveřejnění u nových stavebních prací je často spojováno s využitím opčního práva, jelikož mají stejné podmínky pro použití daného právního úkonu⁷¹.

4.5. Zjednodušené podlimitní řízení veřejné zakázky na stavební práce

Zjednodušené podlimitní řízení, jak samotný název napovídá, se týká jen podlimitních veřejných zakázek, s tím, že u veřejné zakázky na stavební práce je použití tohoto zadávacího řízení podmíněno výší předpokládané hodnoty, která nesmí přesáhnout 10 000 000,- Kč bez daně z přidané hodnoty.

4.5.1. Průběh zjednodušeného podlimitního řízení

Zadavatel na základě zjednodušeného podlimitního řízení při splnění shora uvedené podmínky písemně vyzývá nejméně 5 zájemců k podání nabídky a k prokázání kvalifikace. Zároveň je povinen písemnou výzvu zveřejnit na svém profilu po celou

⁷⁰ Ustanovení § 23 odst. (4) písm. b) zákona o veřejných zakázkách

⁷¹ Nutná informovanost v zadávacím řízení při využití daného práva; stejný dodavatel, zahrnutí do předpokládané hodnoty veřejné zakázky na stavební práce. Zároveň je opční právo podmíněno podmínkami uvedených u nových stavebních prací.

dobu trvání lhůty pro podání nabídek. Poté zadavatel nabídky doručené ve lhůtě pro podání nabídky vyhodnotí a oznámí dodavatelům, kteří splnili zadávací podmínky, vítězného dodavatele. Po uplynutí odvolací lhůty zadavatel ve lhůtě stanovené zákonem o veřejných zakázkách uzavře s příslušným dodavatelem smlouvu.

4.5.2. Profil zadavatele

V souvislosti se zadavatelovou povinností uvedenou v ustanovení § 38 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách bych se rád v tomto bodě diplomové práce zaměřil na profil zadavatele. Ustanovení § 17 písm. w) zákona o veřejných zakázkách definuje profil zadavatele takto: „*elektronický nástroj, prostřednictvím kterého zadavatel podle tohoto zákona uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám způsobem, který umožňuje neomezený a přímý dálkový přístup, a jehož internetová adresa je uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek; požadavky na náležitosti profilu zadavatele stanoví prováděcí právní předpis*“. Takže z daného ustanovení vyplývá, že profil zadavatele je vlastně jen elektronický nástroj, ale který musí být stanoven v souladu s vyhláškou č. 9/2011 Sb., kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody (dále jen také „*vyhláška 9/2011 Sb.*“). Což ve spojitosti s povinností s uveřejňováním výzvy ve zjednodušeném podlimitním řízení se Úřad ve svém rozhodnutí č. j. S155/2007/VZ-14409/2007/540-MČ vyjádřil o používání elektronických prostředků, a to takto „*jsou-li v zadávacím řízení použity elektronické prostředky, musí splňovat podmínky stanovené v § 149 zákona, tj. musí být především řádně atestovány v atestačním řízení prováděném Ministerstvem vnitra ČR (před účinností zákona č. 110/2007 Sb., kterým byl novelizován zákon o veřejných zakázkách, Ministerstvem informatiky ČR). V ust. § 17 zákona je internetová adresa zadavatele, kterou zadavatel používá k uveřejňování informací týkajících se veřejných zakázek, definována jako profil zadavatele. Bližší požadavky týkající se elektronického zadávání veřejných zakázek jsou upraveny ve vyhlášce č. 329/2006 Sb., kterou se stanoví bližší požadavky na elektronické prostředky, elektronické nástroje a úkony při zadávání veřejných zakázek*“ a k vhodnému uveřejnění takto „*vhodným způsobem se především rozumí uveřejnění výzvy na takovém vhodném místě, na kterém případní zájemci o veřejnou zakázku mohou důvodně předpokládat informaci o veřejné zakázce. Obecně lze za takové místo připustit úřední desku obce popř. internetové stránky (splňují-li*

zákonnou podmínku atestovaného elektronického nástroje), kde jsou informace zpřístupněny široké veřejnosti, nikoliv však sídlo firmy, které není místem veřejně přístupným, a vzhledem k tomu, že se v šetřeném případě neshoduje sídlo firmy s místem realizace veřejné zakázky, nemohou případní zájemci ani důvodně předpokládat informaci o veřejné zakázce“.

V souvislosti shora uvedeným se nebudu vyjadřovat k pojmu vhodné uveřejnění, ale spíše mě zaujalo to, že Úřad aniž by se zabýval ostatními skutečnostmi, tak se jen otáčel kolem nutné atestace elektronických prostředků či nástrojů. Což zadavatelům samozřejmě zákon o veřejných zakázkách ukládá, mít atestovaný profil zadavatele, ale to nadbytečné a neporušujeme tím zásady zákona o veřejných zakázkách?

Když se podíváme na definici v článku 22 odst. 1. směrnice 2014/24/EU, která zní „Členské státy zajistí, aby veškerá komunikace a výměna informací podle této směrnice, zejména pak elektronické podávání nabídek, probíhaly prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků v souladu s požadavky tohoto článku. Nástroje a zařízení, které se použijí pro komunikaci elektronickou cestou, stejně jako jejich technické parametry, vyloučí jakoukoli diskriminaci, jsou obecně dostupné a interoperabilní s produkty informačních a komunikačních technologií, které se běžně používají, a neomezují hospodářské subjekty v přístupu k zadávacímu řízení.“, tak si říkám, že v tom zákoně o veřejných zakázkách v souvislosti s profilem zadavatele a s výše uvedeným je něco špatně. Protože se vznikem profilu zadavatele se najednou rozšířila služba soukromých firem, které díky tomu rozšířily svůj rozsah nabízených služeb. Domnívám se, že zavedením profilu zadavatele udělali zákonodárci prostor k dalším nekalým praktikám. Profily zadavatelů jsou z 90% zprostředkovány soukromými právníckými osobami, které některé profily nastavily, tak, že zjevně porušují zákon o veřejných zakázkách, resp. jejich zásady. Na některých profilech se musíte zaregistrovat, s tím jsou šikovně spojené nějaké povinnosti, které zdržují samotnou registraci, dále jsou některé služby, jež souvisí se zadávacím řízením, zpoplatněny, složité vyhledávání a spousta jiných faktorů, které nepřímo omezují přístup k zadávacímu řízení.

Myslím si, že by to šlo vyřešit zcela jednoduše, a to tak, že by využil informační systém zpravovaný ministerstvem pro místní rozvoj, anebo úřední deska veřejného zadavatele, která by byla pro všechny dostupná a zároveň bezplatná.

5. Zadávací dokumentace

Zadávací dokumentace je po oznámení o zadání a výzvě k podání nabídky a k prokázání kvalifikace druhým dokumentem, který je poskytován dodavatelům. Jak říká zákon o veřejných zakázkách zadávací dokumentace je „*soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek*“⁷², která stanovuje rozsah předmětu veřejné zakázky pro sestavení nabídky. Dále dle § 44 odst. 1 zákona se objevuje velmi důležitá věta znící „*Za správnost a úplnost zadávacích podmínek odpovídá zadavatel.*“, která přenáší veškerou zodpovědnost za zadávací dokumentaci na zadavatele.

5.1. Správnost a úplnost zadávacích podmínek

Odpovědnost za správnost a úplnost zadávacích podmínek, resp. zadávací dokumentaci nese v plné tíži zadavatel, což se domnívám není zcela dobře. Při spojení znění ustanovení § 159 stavebního zákona, kde se říká, že projektant je zodpovědný za projektovou dokumentaci, a § 2594 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen také „občanský zákoník“), kde vyplývá zhotovitelova zodpovědnost za nevhodné podklady předané objednatelem, pokud na ně neupozornil, se domnívám, že zadavatelova odpovědnost je stanovena vůči zadávací dokumentaci příliš přísně a jednoznačně. I když někdo může namítat, že zmíněná zhotovitelova odpovědnost se týká až při samotném plnění na základě smlouvy, ale slova „k provedení díla předal“ vyjadřují dle mého názoru, že možné nevhodné podklady mohou být také předány ještě před zhotovením stavby a podpisem smlouvy o dílo.

Odpovědnost zadavatele ve vztahu na zadávací dokumentaci by se měla nějakým způsobem korigovat, resp. částečně přenést na ostatní účastníky zákona o veřejných zakázkách v souvislosti s jinými právními předpisy. Využít například stavebního zákona, jak jsem již výše poznamenal, ve spojitosti s vyhotovením příslušné projektové dokumentace a odpovědností projektanta. Dále třeba částečně přenést odpovědnost na dodavatele na základě jeho odborné způsobilosti v souvislosti se soupisem. Jelikož mnoho dodavatelů při zpracování nabídek zjistí nekompletnost soupisu a spíš toho zneužívá, než aby upozornila zadavatele. Ten by provedl úpravu předmětné části zadávací dokumentace a ta by mohla mít vliv konkurenční boj.

Nejčastější chybou dle mého mínění v souvislosti s odpovědností zadavatele za zadávací podmínky, je při určení požadavků na způsob zpracování nabídkové ceny

⁷² Částečná citace z ustanovení § 44 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách

v souvislosti s předmětem veřejné zakázky. Často totiž bývá v zadávací dokumentaci rozdílné texty, které nám vymezují způsob stanovení nabídkové ceny s odkazem na předmět plnění, resp. co má být zahrnuto v cenové nabídce. Touto problematikou se ve své rozhodovací praxi Úřad opětovně zabývá.

5.2. Obchodní podmínky u veřejných zakázek na stavební práce

Obchodní podmínky jsou jedním z minimálních požadavků dle § 44 odst. (3) zákona o veřejných zakázkách, které musí být obsaženy v zadávací dokumentaci.

Obchodní podmínky u veřejných zakázek na stavební práce podle ustanovení § 46d zákona o veřejných zakázkách musí být zadavatelem stanoveny dle vyhlášky č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce (dále jen také „vyhláška č. 231/2012 Sb.“). Vyhláška č. 231/2012 Sb. zadavateli určuje povinný minimální rozsah obchodních podmínek, který je uveden v ustanovení § 3 až § 5, a zároveň připouští i stanovení dalších obchodních podmínek, ale vždy přiměřeně k předmětu plnění veřejné zakázky na stavební práce a podmínkám této vyhlášky⁷³.

Ztotožňuji se s jistým názorem, že obchodní podmínky by měly být více vymezeny, a to např.: platebními podmínkami, smluvními pokutami, určením ceny, atd.⁷⁴ Dokonce se spíše přikláním k variantě, že by byly vypracovány podrobné vzorové obchodní podmínky na stavební práce, které by byly závazné pro zadavatele. V současné době již existuje mnoho vzorových obchodních podmínek⁷⁵ jako např. „*Všeobecné obchodní podmínky pro zhotovení stavby vydané SIA Radou výstavby a Hospodářskou komorou ČR v roce 2007*“⁷⁶ anebo například ze zahraničí, které jsou taktéž na našem území používány „*Obchodní podmínky staveb, jejichž projektovou dokumentací zajišťuje objednatel - MDB Harmonizované vydání 2005*“⁷⁷, kterými se může příslušné ministerstvo inspirovat.

⁷³ § 1 odst. (3) vyhlášky č. 231/2012 Sb.

⁷⁴ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 438. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁷⁵ Existuje, ale bohužel zatím podle starých, tudíž již neplatných právních předpisů.

⁷⁶ DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN. *Zadání veřejných zakázek ve stavebnictví*. 2. vyd. Praha: Linde, 2011. s 89. ISBN 978-80-7201-843-7.

⁷⁷ DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN. *Zadání veřejných zakázek ve stavebnictví*. 2. vyd. Praha: Linde, 2011. s 90. ISBN 978-80-7201-843-7.

5.3. Technické podmínky

V případě nutnosti a v závislosti na složitosti veřejné zakázky musí zadavatel za účelem specifikace požadovaného plnění předmětné veřejné zakázky vymezit v potřebné míře technické podmínky.

Technickými podmínkami veřejné zakázky na stavební práce se dle § 45 odst. (2) se rozumí souhrn všech technických popisů, které vymezují požadované technické charakteristiky a požadavky na stavební práce, a současně dodávky a služby související s těmito stavebními pracemi, jejichž prostřednictvím je předmět veřejné zakázky na stavební práce popsán jednoznačně a objektivně způsobem vyjadřujícím účel použití zamýšlený zadavatelem. Stanovení technických podmínek nalezneme § 46 zákona o veřejných zakázkách, ve kterém je uveden způsob vymezení.

Vymezení a následná formulace technických podmínek veřejné zakázky na stavební práce podle zákona o veřejných zakázkách kombinací projektové dokumentace a soupisu stanovené v rozsahu vyhlášky 230/2012 Sb. je dostačující. Spíše bych se v rámci veřejných zakázek na stavební práce, jehož součástí jsou dodávky (resp. dodávky výrobků, které jsou trvale zabudovány) zaměřil na způsob stanovení kvalitativních požadavků materiálů v podobě dokumentů, které by byly specifikovány minimálními kvalitativně technickými či mechanickými vlastnostmi materiálů v souladu s § 6 zákona o veřejných zakázkách, z něhož je výrobek nakonec vyroben, a který zároveň ovlivňuje cenu výrobku. Například u okna, kde nejdůležitějším materiálem je dřevo. Při porovnání určitých vlastností dřevin, zjistíme, že jsou velmi rozdílné, tudíž i kvalita se bude od toho odvíjet a hlavně konečná nabídková cena.

5.4. Způsob zpracování nabídkové ceny

Další zajímavou oblastí, která se musí vyskytovat v zadávací dokumentaci a je to požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny.

Jak již jsem výše uvedl, definování způsobu zpracování nabídkové ceny je u veřejné zakázky na stavební práce ve spojitosti s nedostatečným vymezením předmětu veřejné zakázky na stavební práce je v současné době pořád pro zadavatele velkým problémem⁷⁸ a možná i velkou neznámou. Cílem určení způsobu nabídkové ceny je,

⁷⁸ PODEVŠA, V., M. OLÍK, M. JANOUŠEK, a J. STRÁNSKY. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xvi, s 192. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3

aby zadavateli byly předloženy nabídky, jejichž nabídkové ceny byly srozumitelně zpracované a hlavně porovnatelné. Ve většině případu zadavatel u veřejné zakázky na stavební práce vymezení zpracování nabídkové ceny odkazem na ocenění jednotlivých položek uvedených ve výkazu výměr. Zároveň vymezení v požadavcích na zpracování nabídkové ceny následující náklady, které mají být do nabídkové ceny zahrnuty, jako: náklady na dopravu, montáž, předání, zprovoznění, zaškolení obsluh, zařízení staveniště a další vedlejší rozpočtové náklady, zpracování dokumentace skutečného provedení, geodetického zaměření, vyhotovení požadovaných dokladů, provedení požadovaných zkoušek, zpracování dokumentace, skutečného provedení, provozní náklady, pojištění, daně, cla, bankovní záruky a jakékoliv další, výdaje spojené s realizací předmětu této veřejné zakázky. Takové zahrnutí ostatními a vedlejšími náklady, pokud není zohledněno ve výkazu výměr, je chybné, jelikož zadavatel nemůže dostat porovnatelné cenové nabídky. Pokud nakonec jsou zahrnuty ve výkazu výměr, což tato povinnost je uvedena ve vyhlášce 230/2012 Sb., tak jsou většinou nekvalitně definovány, a to buď procentuálním vyjádřením nebo měrnou jednotkou nazývanou „kpl“⁷⁹. Zadavatel totiž musí dbát na to, aby jím určený způsob zpracování nabídkové ceny byl v souladu s jím vymezeným předmětem veřejné zakázky na stavební práce a s příslušnými obchodními podmínkami.

5.5. Jiné požadavky zadavatele na plnění veřejné zakázky na stavební práce

Zadavatel rovněž může definovat v zadávací dokumentaci další požadavky, jenž musí přímo souviset s plněním veřejné zakázky na stavební práce. Těmito požadavky, které se často objevují v zadávací dokumentaci na stavební práce, jsou bankovní záruka za řádné provedení díla a za řádné plnění smluvních povinností dodavatele vyplývajících z poskytnuté záruky za jakost, podrobný harmonogram postupu prací, plán organizace práce, pojištění a další. S požadavky, jejichž vyhotovení je spojeno s třetí osobou, vznikají finanční náklady a zároveň je s nimi spojená časová náročnost. Pro menší a střední dodavatele je vzhledem ke lhůtě pro podání nabídek zajištění těchto požadavků mnohdy nemožné. Další požadavky jsou spíše k tomu, aby uchazeč při zpracování nabídky na tyto tzv. „nepotřebné“ dokumenty zapomněl.

Myslím si, že možnost požadovat jiné prostředky dle § 44 odst. (3) písm. j) u veřejné zakázky na stavební práce by měla být nějakou vyhláškou korigována.

⁷⁹ Komplet

Například moc nerozumím bankovním zárukám za provedení díla. Když jsou dobře stanoveny obchodní podmínky spojené s kontrolním mechanismem v průběhu stavby a dostatečnou komunikací mezi účastníky realizace, tak není potřeby ani bankovní záruky.

5.6. Projektová dokumentace a soupis

Součástí zadávací dokumentace dle § 44 odst. (4) musí být příslušná projektová dokumentace, která je vyhotovena do podrobností vymezející v dostatečném rozsahu předmět veřejné zakázky a soupis prací, dodávek a služeb s výkazem výměr v elektronické podobě. Způsob zpracování obou dokumentů je stanoven vyhláškou 230/2012 Sb..

Musím konstatovat, že s vyhláškou 230/2012 Sb. udělali naši zákonodárci velký krok dopředu. Ale pořád se setkávám při zadávacích řízeních jednak s nepochopením zadavatelů, že oba dokumenty jsou velmi důležitým nástrojem pro férový konkurenční boj, a jednak účelovým vyhotovením. Co se týká příslušné projektové dokumentace, která dle předmětné vyhlášky je projektovou dokumentací pro provádění stavby, tak její vymezení je nedostačující. Jelikož si myslím, že by měla být podpořena odkazem na přílohu č. 6 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, v platném znění (dále jen také „vyhláška č. 499/2006 Sb.“), která definuje minimální požadavky na rozsah projektové dokumentace pro provádění stavby. Požadavky na soupis dle dané vyhlášky je kvalitně popsán, spíše se setkávám s následujícími účelovými úpravami, jako je vytvoření několika výkazů výměr, které nejsou nijak propojeny, nezahrnutí vedlejších a ostatních nákladů do výkazu výměr, apod.

5.7. Subdodavatelé

V zadávací dokumentaci může být uveden požadavek týkající se subdodavatelské povinnosti dodavatele, která spočívá jednak v tom, že dodavatel musí specifikovat ty části veřejné zakázky, které budou realizovány prostřednictvím subdodavatele a zároveň uvést jeho identifikační údaje⁸⁰. Dále si zadavatel může stanovit, že určitá věcná část předmětu plnění veřejné zakázky nesmí být plněna subdodavatelsky.

⁸⁰ Identifikačními údaji dle § 17 písm. d) obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma, identifikační číslo osoby (dále jen "identifikační číslo"), bylo-li přiděleno, pokud jde o právnickou osobu, a obchodní firma nebo jméno a příjmení, místo podnikání, popřípadě místo trvalého pobytu, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, pokud jde o fyzickou osobu.

Subdodavatelský systém u stavebních prací ve spojení s obchodními podmínkami, vzhledem ke svým specifickým rysům, je dle mého názoru nevhodně nastaven ve vztahu k výběru kvalitního, odborně způsobilého a hlavně poctivého dodavatele, a to z několika níže uvedených důvodů. Dodavatelé při sestavování nabídkové ceny ve spojitosti s krátkou lhůtou pro podání nabídky⁸¹ často musí ocenit veřejnou zakázku na stavební práce samostatně bez pomoci specialistů. Takže většinou při výše související povinnosti dodavatelé uvedenou jakéhokoliv subdodavatele, který je schopen realizovat danou část veřejné zakázky. Výběr subdodavatele zhotovitelem zpravidla probíhá až při samotné realizaci veřejné zakázky na stavební práce. Vítězný zhotovitel vzhledem k nízké nabídkové ceně většinou neuhradí subdodavateli celou dohodnutou cenu díla.

Na základě uvedených důvodů v předešlém odstavci se domnívám, že zákon o veřejných zakázkách by měl podrobněji upravovat subdodavatelské práce. Inspiraci pro možnou legislativní změnu zákona o veřejných zakázkách můžeme nalézt v nové směrnici EP, jako např.: *„Je-li to nezbytné pro účely odst. 6 písm. b) tohoto článku, musí být požadované informace doplněny vlastními prohlášeními subdodavatelů, jak je stanoveno v článku 59. Prováděcí opatření podle odstavce 8 tohoto článku mohou stanovit, že subdodavatelé, kteří se připojují po zadání veřejné zakázky, musí místo vlastního prohlášení poskytnout osvědčení a další podklady“*⁸² nebo *„Členské státy mohou stanovit v rámci vnitrostátních právních předpisů přísnější pravidla odpovědnosti nebo přijmout v rámci vnitrostátních právních předpisů další opatření pro přímé platby subdodavatelům, například mohou stanovit přímé platby subdodavatelům, aniž by o tyto přímé platby subdodavatelé museli žádat“*⁸³.

V rámci možnosti stanovení podmínky v zadávací dokumentaci, že určitá věcná část předmětu plnění veřejné zakázky nesmí být plněna subdodavatelem, musím poukázat na následující vymezení tohoto požadavku prostřednictvím procentuálního vyjádření, který se objevuje u veřejných zakázek financovaných ze státního fondu životního prostředí, a která musí být uvedena v zadávacích podmínkách a zní takto *„Podmínkou pro poskytnutí podpory je omezení míry subdodávek na stavebních projektech, přičemž maximální přípustný objem subdodávek na akci může dosáhnout max. 30 % z objemu stavebních nákladů akce. Za subdodávku je pro tento účel*

⁸¹ Krátkou lhůtou pro podání nabídek je myšleno, zákonem o veřejných zakázkách stanovená minimální daná lhůta.

⁸² Citace třetího pododstavce odst. 5. článku 71 směrnice 2014/24/EU

⁸³ Citace odst. 7. článku směrnice 2014/24/EU

*považována realizace dílčích zakázek stavebních prací jinými subjekty pro vítěze zadávacího řízení. Toto omezení bude zpracováno do zadávacích a smluvních podmínek tak, že zadavatel v souladu s § 44 odst. 6 Zákona o veřejných zakázkách věcně vymezí část předmětu plnění veřejné zakázky, která nesmí být plněna subdodavatelem, a která objemem stavebních nákladů odpovídá minimálně výše uvedeným limitům.*⁸⁴ V případě, že bude v zadávací dokumentaci zadavatelem použita výše uvedená definice, jenž se týká subdodávek, domnívám se, že dle § 44 odst. (6) zákona o veřejných zakázkách poruší zákon o veřejných zakázkách a zadávací řízení by mělo být zrušeno. Je zajímavý, že touto věcí se ještě nezabýval Úřad, resp. nenašel jsem žádné rozhodnutí Úřadu ve věci procentuálního vymezení subdodavatelů.

⁸⁴ Pokyny pro zadávání veřejných zakázek. In: *Státní fond životního prostředí* [online]. 17. 10. 2012 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z <https://www.sfzp.cz/sekce/611/pokyny-pro-zadavani-verejnych-zakazek/>

6. Kvalifikace

Kvalifikaci si můžeme představit, jako nástroj sloužící zadavateli, prostřednictvím něhož zve do zadávacího řízení jen určitý okruh dodavatelů, kteří jsou schopni realizovat veřejnou zakázku.⁸⁵ V souladu s § 50 zákona o veřejných zakázkách, jenž určuje rozsah kvalifikace pro zadavatele, můžeme požadovat po dodavatelích splnění základní, profesní a technické kvalifikační předpoklady a ještě předložení čestného prohlášení o ekonomické a finanční způsobilosti dodavatele splnit veřejnou zakázku. Zadavatel nesmí přesáhnout rozsah kvalifikace nad potřeby souvisící s předmětem veřejné zakázky.

Zadavatel je vždy povinen chtít prokázání splnění kvalifikace dodavatele, až na výjimky umožněné předmětným zákonem, aby naplnil smysl zákona o veřejných zakázkách. V rámci splnění kvalifikačních předpokladů může dodavatel prostřednictvím subdodavatele prokázat profesní kvalifikační předpoklady, vyjma výpisu z obchodního rejstříku, pokud je v něm zapsán, a technické kvalifikační předpoklady. Pokud dodavatel tohoto způsobu prokázání využije, musí doložit subdodavatelovo čestné prohlášení dle § 53 odst. (1) písm. j) zákona o veřejných zakázkách a výpis z obchodního rejstříku a příslušnou uzavřenou smlouvu dle § 51 odst. (4) písm. b) zákona o veřejných zakázkách. Domnívám se, že subdodavatel, který prokazuje zákonem dovolené kvalifikační předpoklady, by měl předkládat splnění kompletních základních kvalifikačních předpokladů, aby nedošlo třeba následující absurditě. Jistá obchodní firma může mít daňové či jiné nedoplatky, tak si založí jinou obchodní korporaci, jež bude splňovat základní kvalifikační předpoklady. Poté se jako dodavatel může účastnit zadávacího řízení, který bude prokazovat nedůvěryhodným subdodavatelem veškerou profesní a technickou kvalifikaci.

6.1. Základní a profesní kvalifikační předpoklady a ekonomická a finanční způsobilost

Základní kvalifikační předpoklady jsou ustanovením § 53 zákona o veřejných zakázkách jednoznačně vymezeny, a tedy není připuštěna zadavateli žádná úprava

⁸⁵ FIDLER, Vlastimil. Prokazování kvalifikace ve světle posledních novelizací I. *Veřejné zakázky v praxi: aktuality, rady, názory a užitečné informace*. Červenec 2013. S 20 - 25. ISSN 1805-8523.

daného ustanovení. Zadavatel základními kvalifikačními předpoklady obecně vzato zjišťuje o dodavateli jeho trestní bezúhonnost a bezdlužnost.⁸⁶

Prostřednictvím profesních kvalifikačních předpokladů dodavatelé prokazují svou profesní a odbornou způsobilost pro plnění veřejné zakázky. Profesní kvalifikační předpoklady můžeme rozdělit, tak, že první část dokladů, kterými jsou výpis z obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence a doklad o oprávnění k podnikání, musí být doložena dodavatelem v každém zadávacím řízení, tak jako základní kvalifikační předpoklady. Druhá část dokladů je dodavatelem prokazována jen, je-li to pro plnění veřejné zakázky nezbytná podle zvláštních právních předpisů.⁸⁷ Obzvláště u většiny veřejných zakázek na stavební práce je požadován podle zvláštních právních předpisů, kterým je doklad odborné způsobilosti dle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen také „zákon č. 360/1992 Sb.“). Domnívám se, že pro vymezení profesních kvalifikačních předpokladů dle § 54 písm. b) a d) by bylo dobré v zákoně o veřejných zakázkách vytvořit ustanovení obdobného charakteru jako je ustanovení § 56 odst. (5) zákona o veřejných zakázkách. Zároveň ho podpořit příslušnou vyhláškou, která by zadavateli napomohla k vymezení jakého druhu oprávnění a odborné způsobilosti vůči předmětu veřejné zakázky na stavební práce může po dodavatelích požadovat.

Transparentní novelou byly zrušeny ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady a v současné době je pro prokazování ekonomické a finanční způsobilosti dodavatele dostačující dokument jen v podobě čestného prohlášení dle § 50 odst. (1) písm. c) zákona o veřejných zakázkách. Zrušení této kvalifikace není příliš šťastné, a to jak vzhledem k evropským zadávacím směrnicím, tak i vůči zadavatelům, kteří prakticky nebudou vědět nic o ekonomické a finanční stabilitě vítězného dodavatele. Místo zrušení této kvalifikace, by se mělo dané čestné prohlášení nahradit opětovnou legalizací ustanovení týkající se ekonomických a finančních kvalifikačních

⁸⁶ FIDLER, Vlastimil. Prokazování kvalifikace ve světle posledních novelizací I. *Veřejné zakázky v praxi: aktuality, rady, názory a užitečné informace*. Červenec 2013. S 20 - 25. ISSN 1805-8523.

⁸⁷ Metodické pokyny k zadávání veřejných zakázek. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesí* [online]. [cit. 2014-03-20]. 8. 7. 2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodicke-pokyny/Metodika-zadavani-verejnych-zakazek-dle-zakona-c-1>

předpokladům.⁸⁸ Vodítkem může být vymezení těchto kvalifikačních předpokladů, které je uvedeno v nové směrnici EP a zní takto: „*Za tímto účelem mohou veřejní zadavatelé zejména požadovat, aby hospodářské subjekty dosahovaly určitého minimálního ročního obratu, včetně určitého minimálního obratu v oblasti, které se veřejná zakázka týká. Nadto mohou veřejní zadavatelé vyžadovat, aby hospodářské subjekty poskytly informace o svých ročních účetních závěrkách, z nichž bude patrný například poměr mezi aktivy a pasivy. Požadovat mohou také odpovídající úroveň pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání.*“⁸⁹ a dále ještě „*Minimální roční obrat, který se od hospodářských subjektů vyžaduje, nesmí přesahovat dvojnásobek odhadované hodnoty veřejné zakázky, kromě řádně odůvodněných případů, jako jsou případy spojené se zvláštními riziky, jež vyplývají z povahy stavebních prací, služeb nebo dodávek.*“⁹⁰ V kombinaci s výše popsáním a s určitými ekonomickými ukazateli, které by samozřejmě bylo potřeba dostatečně definovat, by mohl zadavatel získat jistotu, že spolupracuje po finanční a ekonomické stránce se stabilním dodavatelem.

6.2. Technické kvalifikační předpoklady

Technické kvalifikační předpoklady mají zabezpečit, že vybraný dodavatel bude dostatečně způsobilý po technické, odborné a praktické stránce. Technickou kvalifikaci dle § 56 zákona o veřejných zakázkách rozdělujeme podle druhu veřejných zakázek. Stále platí, že zadavatel nemůže požadovat jiné technické kvalifikační předpoklady, než jsou uvedené v ustanovení § 56 zákona o veřejných zakázkách.⁹¹

Zákon o veřejných zakázkách umožňuje zadavatelům u veřejné zakázky, jejíž předmět je složen z více druhů veřejných zakázek, požadovat po dodavatelích prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů od různého druhu technické kvalifikace (mj. určitou technickou kvalifikaci pro plnění veřejné zakázky na dodávky a zároveň i technickou kvalifikaci pro plnění veřejné zakázky na stavební práce) v přiměřeném rozsahu.

⁸⁸ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 452. ISBN 978-80-7201-888-8.

⁸⁹ Článek 58. odst. 3. směrnice 2014/24/EU

⁹⁰ Článek 58. odst. 3. směrnice 2014/24/EU

⁹¹ FIDLER, Vlastimil. Prokazování kvalifikace ve světle posledních novelizací I. *Veřejné zakázky v praxi: aktuality, rady, názory a užitečné informace*. Červenec 2013. S 20 - 25. ISSN 1805-8523.

Technické kvalifikační předpoklady se odlišují od ostatních kvalifikačních předpokladů tím, že zadavatel u této kvalifikace musí v oznámení či výzvě stanovit rozsah požadovaných informací a dokladů, uvést způsob prokazování a vymezit minimální úroveň technické kvalifikace, která bude odpovídat druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky.

Zákonem o veřejných zakázkách požadovaný rozsah technických kvalifikačních předpokladů u veřejných zakázek na stavební práce se domnívám je dostatečný. Spíše se setkávám s tím, že zadavatelé neumí zcela využívat těchto kvalifikačních předpokladů na zjištění kvality daného dodavatele a spíše pořád uvádí stejné a stejné technické kvalifikační předpoklady, kterým je nejčastěji jen seznam stavebních prací s osvědčeními.

Jak jsem již zmínil, nejčastějším požadovaným technickým kvalifikačním předpokladem u veřejných zakázek na stavební práce je předpoklad uvedený v § 56 odst. (3) písm. a) zákona o veřejných zakázkách, který zní „seznam stavebních prací provedených dodavatelem za posledních 5 let a osvědčení objednatelů o řádném plnění nejvýznamnějších z těchto stavebních prací“. Největší problém vidím při zneužívání definování druhu a složitosti požadovaných referenčních stavebních prací ve vztahu k předmětu plnění veřejné zakázky na stavební práce. Bohužel tento problém se dotýká všech technických kvalifikačních předpokladů u veřejných zakázek na stavební práce. Myslím tím u prokazování kvalifikačních předpokladů dle § 56 odst. (3) písm. a) zákona o veřejných zakázkách, že jakmile je předmětem veřejné zakázky na stavební práce je rekonstrukce mateřské školy, tak zadavatelé chtějí po uchazečích doložit osvědčení objednatelů o řádném plnění obdobných stavebních prací, kterými se rozumí rekonstrukce mateřských škol. Další komplikací pro dodavatele je, že zadavatelé si rozšiřují požadavek na osvědčení o další informace, které mají obsahovat. Navíc místo povinných údajů uvedených v předmětném ustanovení chtějí třeba: v jaké pozici ve smluvním vztahu vůči objednateli byli (jako např.: hlavní dodavatel, subdodavatel, atd.) popis stavby, atd.

Popravdě řečeno je mi trochu záhadou požadavek technického předpokladu uvedený § 56 odst. (3) písm. b) zákona o veřejných zakázkách, který zní „seznam techniků či technických útvarů, jež se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a to zejména techniků či technických útvarů zajišťujících kontrolu jakosti, bez ohledu na to,

zda jde o zaměstnance dodavatele nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli⁹². Jelikož, pokud jde o kontrolu jakosti neboli kontrolu kvality při realizaci stavebních prací, tak ji většinou⁹³ zajišťuje stavbyvedoucí, popř. jemu podřízený pracovník, takže tedy technik. Je zajímavostí, že snad v žádné komentované publikaci k zákonu o veřejných zakázkách jsem nenašel příklad, jenž by, vysvětlil tohle ustanovení po praktické stránce. Setkal jsem se s tím, že zadavatelé v souladu s touto technickou kvalifikací požadují tzv. „manažera jakosti“, u které ho chtějí doložit životopis, délku praxe spojenou s kontrolou, atd. Domnívám se, že tento předpoklad je zadavateli chybně vyspecifikován, jelikož většinou nevedou, co má být pracovní náplní tzv. manažera jakosti“. Pokud by to zadavatel stanovil, myslím si, že zadavatel by tento požadavek splnil i prostřednictvím stavbyvedoucího či jiné osoby. Dále se musím pozastavit nad pojmem „technické útvary“, kterými dle mého jsou příslušné zkušební laboratoře nebo podobné instituce, jenž pro dodavatele zajišťují činnosti spojené s kontrolou jakosti. Závěrem bych si dovolil konstatovat, že daný technický kvalifikační předpoklad je nadbytečný, a to jednak ve vztahu k dalším technickým kvalifikačním předpokladům a k obchodním podmínkám zpracovaných dle občanského zákoníku.

Dalším technickým předpokladem, který může zadavatel požadovat o uchazečích dle § 56 odst. (3) zákona o veřejných zakázkách je uveden pod písmenem c) a zní „osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele nebo vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení a osob odpovědných za vedení realizace příslušných stavebních prací“⁹⁴. Tento kvalifikační předpoklad už dostává jasná pravidla, která vyplynula z rozhodovací praxe Úřadu. Většina zadavatelů už ví, že nemůže například požadovat například: nepřiměřenou délku praxe stavbyvedoucího, určité zadavateli specifikované pozice jako např. „hlavní stavbyvedoucí“ bez dostatečného popisu pracovní náplně, apod. Spíše se setkávám s diskriminací vůči malým a středním dodavatelům ve spojitosti s veřejnými zakázkami na stavební práce, které svým rozsahem dle platných právních předpisů neodpovídají požadavkům ve smyslu potřebného oprávnění k podnikání dle živnostenského zákona nebo k nutnosti odborného vedení provádění stavby stavbyvedoucím dle stavebního zákona.

⁹² Ustanovení § 56 odst. (3) písm. b) zákona o veřejných zakázkách

⁹³ Dle mého názoru prakticky vždycky.

⁹⁴ Ustanovení § 56 odst. (3) písm. c) zákona o veřejných zakázkách

S posledními třemi technickými kvalifikačními předpoklady se uvedenými pod písmeny d) až f) odst. (3) § 56 zákona o veřejných zakázkách, kterými je opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí, přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců či jiných osob nebo počtu vedoucích osob a přehled nástrojů či pomůcek, provozních a technických zařízení, se moc v zadávacích dokumentacích nepotkávám. Pokud ano, tak jde opravdu jen o formální vymezení dle zákona o veřejných zakázkách. Docela i zadavatelům rozumím, jelikož stanovit technické kvalifikační předpoklady dle písm. d) a e) vzhledem k předmětu veřejné zakázky na stavební práce je složité, jelikož nemáme žádné tzv. „odrazové informace“, které by vyplynuly z nějakých statistických údajů či z jistých informačních shromaždišť. Naopak technický kvalifikační předpoklad uvedený pod písm. f) v daném ustanovení si myslím, že je málo využíván. Myslím si, že pokud by tento požadavek zadavatelé používali, mohl by jim leckdy na pomoc v dalších fázích zadávací řízení. Například při mimořádně nízké ceně, resp. při posuzování dodavatelem předloženého zdůvodnění. Jelikož hodnotící komise by mohla získat představu, jak daný dodavatel funguje při realizaci daných zakázek, jestli má nástroje, pomůcky a další zařízení ve svém vlastnictví anebo jestli je pronajímá.

Závěrem této kapitoly bych navrhl takové řešení, které by mohlo znamenat jednak ušetření peněz a času, ale také hlavně vymanění z účelových námitek neúspěšných uchazečů. Tímto řešením by bylo stanovení jasných pravidel a hranic v rámci stanovení technických kvalifikačních předpokladů. V současné době se to již děje, i když s ohledem na zákon o veřejných zakázkách nepřímou, tak většinou součástí zadávací dokumentace bývají zpracované formuláře, do kterých jen uchazeč doplňuje zadavatelem ke splnění požadované informace. Dokázal bych si představit, že by vznikl takový předpis, který by byl závazný pro zadavatele co do pravidel vymezení technické kvalifikace ve vztahu k různým předmětům veřejných zakázek na stavební práce. Představme si například, že předmětem veřejné zakázky je rekonstrukce mateřské školky a daný předpis by zadavateli vyznačil, že může požadovat po dodavateli osvědčení na rekonstrukce pozemních občanských staveb.

7. Nabídka

Podání nabídky ve lhůtě pro podání nabídek je prvním krokem pro zadání veřejné zakázky dodavateli. Nabídka dle § 68 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách musí obsah identifikační údaje dodavatele, podepsaná návrh smlouvy oprávněnou osobou, další dokumenty vymezené zákonem o veřejných zakázkách či zadavatelem a listiny prokazující kvalifikaci u otevřeného řízení a ve zjednodušeném podlimitním řízení. Dále součástí nabídky dle § 68 odst. (3) zákona o veřejných zakázkách musí být příslušné seznamy a prohlášení.

V rámci této části diplomové práce bych se zaměřil na problematiku institutu mimořádně nízké nabídkové ceny a na hodnotící kritéria.

7.1. Mimořádně nízká nabídková ceny

Využití institutu mimořádně nízké nabídkové ceny, jehož postup je uveden ustanovení § 77 zákona o veřejných zakázkách, je pořád pro zadavatele jedna velká neznáma a pořád ji neumí dostatečně využít. Zadavatel vzhledem k dnešní ekonomické situaci a rozdílným nabídkovým cenám u veřejných zakázek na stavební práce by se měl naučit tohoto institutu využívat, a to už jen proto, aby věděl, že za nabízenou cenu se zrealizuje v požadované kvalitě daná veřejná zakázka na stavební práce. Taktéž k institutu mimořádně nízké ceny, resp. na co lze využít, se vyjádřil i Úřad, a to takto „*Smyslem ustanovení § 61 odst. 1 zákona je chránit zadavatele před situací, kdy uchazeč ve své nabídce uvede cenu, za níž není možné z objektivních důvodů realizovat plnění veřejné zakázky, která by během realizace předmětu plnění veřejné zakázky vedla k navyšování původní nabídkové ceny uchazeče*“⁹⁵ a „*např. k nedokončení veřejné zakázky, k jejímu nekvalitnímu splnění, případně k téměř nekontrolovatelnému navyšování původní nabídkové ceny uchazeče*“⁹⁶.

Vzhledem k institutu mimořádně nízké nabídkové ceny je potřeba, aby zadavatelé se soustředili na ustanovení hodnotící komise, díky tomu, mohou předejít spoustu komplikací. Jelikož dostatečně odborná hodnotící komise dokáže nejprve posoudit, jestli se jedná o nabídku s mimořádně nízkou nabídkovou cenou a pokud ano, dokážou i přesněji identifikovat jednotlivé položky, které jsou mimořádně nízké ve vztahu k předmětu veřejné zakázky na stavební práce. Zároveň taktéž dokáže v rozsahu, tak jak

⁹⁵ Rozhodnutí Úřadu č.j.: VZ/S199,200/05-153/5824/05-MČ

⁹⁶ Rozhodnutí Úřadu č. j.: S364/2006-01226/2007/510-jl

nám napovídá výrok Úřadu uvedené v předmětném rozhodnutí a zní „*Hodnotící komise tedy musí posoudit, zda nabídková cena hodnoceného uchazeče je reálná ve vztahu k předmětu veřejné zakázky a k okolnostem a podmínkám, za kterých by byl předmět veřejné zakázky konkrétním uchazečem plněn.*“⁹⁷

7.2. Hodnotící kritéria u veřejných zakázek na stavební práce

Zákon o veřejných zakázkách zadavateli umožňuje v zadávací dokumentaci stanovit dvě podoby základního hodnotícího kritéria, a to buď ekonomickou výhodnost nabídky anebo nejnížší nabídkovou cenu.

V současné době je u veřejných zakázek na stavební práce zejména využíván hodnotící kritérium podle nejnížší nabídkové ceny.

Hodnotící kritérium nejnížší nabídkové ceny má svá úskalí. Jakmile dodavatelé zjistí, že se hodnotí dle výše nabídkové ceny, tak ceny, které by nabídly ve skutečnosti, tím myšleno v soukromoprávním světě, tak automaticky tzv. seškrtávají o cca 30% oproti uváděné předpokládané hodnotě veřejné zakázky, což jde na úkor kvality následně prováděných stavebních prací. S tímto hodnotícím kritériem jsou spojeny dvě důležité skutečnosti vyplývající ze zákona o veřejných zakázkách, které by si měl uvědomit veřejný zadavatel, a to za prvé povinnost zadavatele stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky a za druhé povinnost⁹⁸ hodnotící komise si vyžádat po uchazeči zdůvodnění, pokud nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu.

Využití základního hodnotícího kritéria v podobě ekonomické výhodnosti nabídky u veřejných zakázek na stavební práce bych řekl, je pořád velkou neznámou pro zadavatele. I když následné znění daného ustanovení „Rozhodne-li se zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví vždy dílčí hodnotící kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Dílčí hodnotící kritéria se musí vztahovat k nabízenému plnění veřejné zakázky. Mohou jimi být zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro

⁹⁷ Rozhodnutí Úřadu č. j.: S364/2006-01226/2007/510-jl

⁹⁸ Původně jsem chtěl napsat možnost využití institutu mimořádně nízké nabídkové ceny, ale z příslušného ustanovení vyplývá, že je to povinností hodnotící komise při daném zjištění.

dokončení. Dílčím hodnotícím kritériem nemohou být smluvní podmínky, jejichž účelem je zajištění povinností dodavatele, nebo platební podmínky.⁹⁹ má být jakýmsi vodítkem pro stanovení dílčích kritérií u veřejných zakázek na stavební práce, si nedokáží představit jejich efektivní využití pro docílení požadovaného plnění veřejné zakázky na stavební práce, vyjma nabídkové ceny, kvality a technické úrovně nabízeného plnění. Jelikož příslušné výše uvedené dílčí kritéria si zadavatele mohou dle své představy a požadavků zakomponovat do obchodních podmínek. Dále, co se týká lhůty pro dokončení, tak se ztotožňují názorem uvedeným v předmětné publikace, kde je zadavatel upozorňován na neseriózní jednání uchazečů, kteří často toto kritérium automaticky ohodnotí nejkratší hodnotou, kterou zadavatel v dané zadávací dokumentaci uvede.¹⁰⁰

Uvedení způsobu hodnocení nabídek podle kvality a technické úrovně nabízeného plnění v souladu s ustanovením § 6 zákona o veřejných zakázkách by si dokázal představit prostřednictvím tzv. „kvalitativního ukazatele“ a ve spojitosti s nabídkovou cenou by mohl taktéž fungovat jako kontrolní mechanismus nabídkových cen.

⁹⁹ Ustanovení § 78 odst. (4) zákona o veřejných zakázkách

¹⁰⁰ JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, s 96. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2

8. Ukončení zadávacího řízení

Ukončení zadávacího řízení může nastat dvojím způsobem, a to buď výběrem nejvhodnější nabídky a po uplynutí odvolací lhůty následným uzavřením předmětné smlouvy anebo zrušením daného zadávacího řízení.¹⁰¹

8.1. Výběr nejvhodnější nabídky

Před samotným zadavatelovým rozhodnutím o výběru nejvhodnější nabídky je nejdříve provedeno vyhodnocení nabídek hodnotící komisí a následně touto komisí dochází k vyhotovení písemné zprávy neboli zprávy o posouzení a hodnocení nabídek v rozsahu, který je určen ustanovením § 80 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách. Na základě zprávy o posouzení a hodnocení veřejný zadavatel rozhodne o výběru nejvhodnější nabídky a všem dotčeným zájemcům a uchazečům do 5 pracovních dní ode dne rozhodnutí pošle oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, která musí zpracovat s veškerými náležitostmi uvedenými v § 81 odst. (5) zákona o veřejných zakázkách. V případě, že hodnotící komise porušila při posouzení a hodnocení nabídek postup stanovený zákonem o veřejných zakázkách, zadavatel je povinen provést nové posouzení a hodnocení nabídek, a to buď prostřednictvím nové hodnotící komise, anebo přímo sám. Jestliže hodnocení a posouzení nabídek proběhlo v souladu se zákonem o veřejných zakázkách zadavatel, je zadavatel vázán výsledkem uvedeným ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek.¹⁰²

Dokud neuplyne lhůta pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky, zadavatel nesmí uzavřít příslušnou smlouvu s vybraným uchazečem. Jakmile uplyne 15 denní lhůta pro podání námitek a zároveň nebudou podány žádné námítky, zadavatel může s vybraným uchazečem uzavřít danou smlouvu v souladu s návrhem smlouvy uvedeným v nabídce vybraného uchazeče. Tento uchazeč je povinen poskytnout nezbytnou součinnost k uzavření smlouvy, tak aby byla uzavřena do 15 dní po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

Důležité si je uvědomit, že součinností k uzavření předmětné smlouvy není upravování smlouvy, ale faktickému uskutečnění podpisů od příslušných smluvních stran.

¹⁰¹ DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN. *Zadání veřejných zakázek ve stavebnictví*. 2. vyd. Praha: Linde, 2011. s 239. ISBN 978-80-7201-843-7.

¹⁰² KRČ, Robert. *Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou*. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 768. ISBN 978-80-7201-888-8.

Nakonec je zadavatel povinen dle § 83 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách do 15 dnů od uzavření smlouvy odeslat oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění.

8.2. Zrušení zadávacího řízení

Co se týká zrušení zadávacího řízení, tak zákon o veřejných zakázkách zadavateli taxativně ukládá dle § 84 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách, kdy má povinnost zrušit zadávací řízení a dle uvedeného paragrafu v odstavci (2) zákona o veřejných zakázkách jsou uvedeny případy, kdy zadavatel může zrušit zadávací řízení.¹⁰³

¹⁰³ PODEVŠA, V., M. OLÍK, M. JANOUŠEK, a J. STRÁNSKÝ. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xvi, 631 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3

9. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele se v zákoně o veřejných zakázkách objevuje v páté části a je rozdělena na námitky a dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách. Námitky jsou sporem dvou stran bez rozhodovacího vlivu třetí strany, s tím, že samotný dohled nad dodržováním zákona o veřejných je vykonáván třetí stranou, resp. Úřadem.¹⁰⁴

V rámci ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele se nejdříve domáhá prostřednictvím námitek, poté se v souladu se zákonem o veřejných zakázkách obrátí na Úřad, který provede přezkumné řízení. Proti rozhodnutí v prvním stupni lze podat rozklad k předsedovi Úřadu. Pak je možné se obrátit prostřednictvím žaloby na Krajský soud v Brně. Poslední možností je pak už jen podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně.

9.1. Námitky

Jakýkoliv dodavatel, „*který má nebo měl zájem na získání určité veřejné zakázky a kterému v důsledku domnělého porušení zákona úkonem zadavatele hrozí nebo vznikla újma na jeho právech*“¹⁰⁵ (dále také „stěžovatel“) při zadávání veřejných zakázek může proti zadavateli podat odůvodněné námitky. Je potřeba si uvědomit, že dodavatel musí mít prokazatelné důvody, že mohl daného zadávacího řízení zúčastnit, tím je myšleno, že zhotovitel stavebních prací nemůže podat námitku proti veřejné zakázce na dodávku šicích strojů.

Námitky můžeme rozdělit do čtyř kategorií. Do první kategorie spadají námitky podávané proti všem úkonům zadavatele, které musí být doručeny zadavateli nejpozději do 15 dní¹⁰⁶ ode dne, kdy se o domnělém porušení zákona o veřejných zakázkách dozvěděl, ale nejpozději do uzavření smlouvy. Ke skutečnosti, jež stanovuje časový bod, od kterého začíná běžet lhůta pro podání námitek, se vyjádřil Úřad například v rozhodnutí č. j. S104/2007-11284/2007/540-Der, které nabylo dne 14. června 2007. V tomto rozhodnutí k určení počátku běhu lhůty pro podání námitek se vyjádřil takto „*určení počátku běhu lhůty pro podání námitek nerozhoduje okamžik, kdy se stěžovatel měl možnost s namítanými skutečnostmi seznámit, nýbrž okamžik, kdy se s nimi skutečně*

¹⁰⁴ DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN. *Zadání veřejných zakázek ve stavebnictví*. 2. vyd. Praha: Linde, 2011. s 239. ISBN 978-80-7201-843-7.

¹⁰⁵ Věta v ustanovení § 110 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách.

¹⁰⁶ U zjednodušeného podlimitního řízení je to do 10 dnů.

seznámil. Současně je však stěžovateli zákonem stanovena povinnost do námitek uvést skutečnosti rozhodné pro stanovení okamžiku, kdy se o domnělém porušení zákona úkonem zadavatele dozvěděl.¹⁰⁷ Tím pádem okamžikem pro určení počátku běhu lhůty pro podání námitek může den zveřejnění zadávací dokumentace na profilu zadavatele, dále den zveřejnění oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, atd.¹⁰⁸

Stěžovatelé dále mohou podat námitku proti zadávacím podmínkám, a to do 5 dnů od skončení lhůty pro podání nabídek. U této možnosti týkající se podání námitek se nabízí zajímavá otázka, a to jak by se Úřad rozhodnul o oprávněnosti k podání námitek proti zadávacím podmínkám, přesněji například proti diskriminačnímu stanovení jistého kvalifikačního předpokladu zadávaném v užším řízení a námitka by byla podána zájemcem, který nepodal žádost o účast a o porušení zákona se dozvěděl až, když už probíhá druhá část užšího řízení, resp. zájemci již obdrželi výzvu k podání nabídky. Já bych se vyjádřil, že podání námitek není oprávněné, jelikož dodavatel nenaplnuje podmínku stanovenou v ustanovení § 110 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách, která zní „ *kterému v důsledku domnělého porušení zákona úkonem zadavatele hrozí nebo vznikla újma na jeho právech*“. Danému dodavatelovi nevznikla újma, jelikož se již nemohl zúčastnit první části užšího řízení, resp. nemohl ve lhůtě pro podání žádostí stanovené v oznámení o zakázce podat žádost o účast k prokázání kvalifikace.

Třetí kategorií jsou námitky, které se podávají proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky nebo proti rozhodnutí o vyloučení ze zadávacího řízení. Tyto námitky musí být stěžovatelem zadavateli doručeny do 15 dnů od dne, kdy bylo zájemcům či uchazečům doručeno rozhodnutí o vyloučení z účasti v zadávacím řízení anebo bylo uchazečům doručeno oznámení o výběru nejvhodnější nabídky dle ustanovení § 81 zákona o veřejných zakázkách.

Poslední možností, kdy podat námitku je uvedená v § 110 odst. (5) zákona o veřejných zakázkách, a jsou to „ *námitky proti dobrovolnému oznámení o záměru uzavřít smlouvu*“¹⁰⁹. Tyto námitky se týkají těch situací, kdy zadavatel zveřejní smlouvu, a ze smlouvy vyplývají určité indicie, které mají znaky porušení zákona o

¹⁰⁷ Rozhodnutí Úřadu č. j. S104/2007-11284/2007/540-Der

¹⁰⁸ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 924 - 925. ISBN 978-80-7201-888-8.

¹⁰⁹ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 919. ISBN 978-80-7201-888-8.

veřejných zakázkách, je tím myšleno, že zadavatel neoprávněně využil jednacího řízení bez uveřejnění¹¹⁰.

V případě, že bude podaná námitka před uplynutím lhůty pro podání námitek zadavatel, nesmí uzavřít smlouvu do doby, než doručí stěžovateli rozhodnutí o námitkách.

Námítka lze podat jen písemně a musí splňovat určité náležitosti, které jsou specifikovány v § 110 odst. (7) zákona o veřejných zakázkách. Těmito náležitostmi jsou: kdo je podává, proti kterému úkonu směřují, uvedení porušení zákona, újma stěžovatele a čeho se domáhá. Tyto dvě poslední náležitosti nemusí být uvedeny v námitkách proti rozhodnutí o výběru dodavatele a vyloučení z účasti zadávacího řízení. Námítka podle § 110 odst. (2) zákona o veřejných zakázkách¹¹¹ musí ještě obsahovat údaj o tom, kdy se o domnělém porušení zákona o veřejných zakázkách úkonem zadavatele dozvěděl.

V případě, že nebyla stěžovatelem podaná námitka, nemůže se domáhat svého práva před Úřadem, resp. není oprávněně podat písemný návrh ani podnět. Oproti tomu aniž by podal námitku, může stěžovatel předložit Úřadu návrh na uložení zákazu plnění smlouvy.

Zadavatel se písemně vyjádří k námitkám, a to zda vyhovují nebo nevyhovuje s odůvodněním, proč tak rozhodl, do 10 dnů do jejich doručení a zároveň pošle informaci o podání námitek všem dotčeným dodavatelům. Pokud zadavatel námitce nevyhověl, musí v písemném vyjádření uvést informaci, že stěžovatel může podat návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele u Úřadu. Zároveň nesmí „*zadavatel před uplynutím lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, a je-li tento návrh podán včas, ve lhůtě 45 dnů ode dne doručení námitek uzavřít smlouvu.*“¹¹².

¹¹⁰ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 1010. ISBN 978-80-7201-888-8.

¹¹¹ Námítka proti všem úkonům zadavatele

¹¹² Ustanovení § 111 odst. (5) zákona o veřejných zakázkách

9.2. Dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách

Výkon dohledu nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách zajišťuje Úřad se sídlem v Brně, což je také ztvrzeno v daném ustanovení¹¹³ zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, v platném znění (dále je „zákon č. 273/1996 Sb.“). Z ustanovení § 112 zákona o veřejných zakázkách vyplývá, že Úřad jednak vykonává dohled nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách při zadávání veřejných zakázek a soutěži o návrh, při kterém vydává předběžná opatření, rozhoduje o tom, zda byl zadavatel porušen zákon, ukládá nápravná opatření a kontroluje úkony spojené se zadáváním veřejných zakázek podle zvláštních právních předpisů a dále projednává správní delikty a ukládá sankce.

Řízení o přezkoumání úkonů zadavatele je správním řízením, což vyplývá nejprve z toho, že Úřad je ústředním orgánem státní služby¹¹⁴ a taktéž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2004 sp. zn. 2 A 9/2002, který zní „*S výjimkou přezkoumání úkonů zadavatele orgánem dohledu nejde o správní řízení, tedy zákon¹¹⁵ neobsahuje procesní normu, jíž by se mělo zadávání veřejných zakázek řídit, nýbrž postup závazný stejnou měrou pro zadavatele i uchazeče*“¹¹⁶ zahájeno písemným návrhem zadavatele nebo z moci úřední.

Zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele se děje na základě písemného návrhu stěžovatele, který podle ustanovení § 114 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách „*lze podat proti všem úkonům zadavatele, které vylučují nebo by mohly vyloučit zásady stanovené v § 6 a v jejichž důsledku hrozí nebo vznikla újma na právech navrhovatele*“, a zároveň tento odstavec předmětného paragrafu upřesňuje úkony, které můžou porušovat zásady postupu zadavatele a dále podle odst. (2) předmětného paragrafu lze po uzavření smlouvy podat proti uzavření smlouvy a proti porušení zákazu uzavření smlouvy. Pro oprávněné podání stěžovatelem daného návrhu je potřeba splnění podmínky, a to, že stěžovatel předložil zadavateli námitku ve stejné věci.¹¹⁷

¹¹³ Daným ustanovením je § 2 písm. b) zákona č. 273/1996 Sb. a zní „*vykonává dohled při zadávání veřejných zakázek*“

¹¹⁴ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 943. ISBN 978-80-7201-888-8.

¹¹⁵ Týká se zákona č. 199/1994 Sb.

¹¹⁶ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 985. ISBN 978-80-7201-888-8.

¹¹⁷ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 1002. ISBN 978-80-7201-888-8.

Oproti obecným náležitostem stanovených dle § 37 odst. (2) ¹¹⁸ zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen také „správní řád“) musí návrh ještě obsahovat označení zadavatele, „*v čem je spatřováno porušení zákona, v jehož důsledku navrhovateli hrozí nebo vznikla újma na jeho právech, návrhy na provedení důkazů, a čeho se navrhovatel domáhá*“¹¹⁹, a dále jeho součástí by měl být doklad o složení kauce, jehož výše je definována v ustanovení § 115 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách¹²⁰.

Zákon o veřejných zakázkách, přesněji v ustanovení § 114 odst. (4), stanovuje lhůty¹²¹, kterými je stěžovatel vázán a v případě, že nebude návrh podán v dané lhůtě, Úřad přezkumné řízení zastaví, jako například u správního řízení č. 308/2006. Kde se Úřad vyjádřil k nepodání stejnopisu návrhu zadavateli, takto: „*Jestliže podle § 114 odst. 3 zákona návrh nemá předepsané náležitosti podle § 114 odst. 2 zákona a navrhovatel jej ve lhůtě stanovené Úřadem nedoplní nebo nebyl doručen Úřadu a zadavateli ve lhůtách podle § 113 odst. 2 nebo 3 zákona nebo nebyl podán oprávněnou osobou nebo není-li Úřad věcně příslušný k rozhodnutí o návrhu, Úřad zahájené řízení zastaví; pokud má důvodné podezření, že došlo k porušení tohoto zákona, zahájí správní řízení z moci úřední.*“¹²² a zároveň uvedl, jak se bude chovat, když návrh nebude náležitosti dle zákona, apod. Lhůta pro vydání rozhodnutí Úřadu je daná § 71 správního řádu, kdy Úřad je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení. Počátek řízení je definováno zákonem o veřejných zakázkách tak, že počíná běžet od doručení vyjádření a dokumentace k veřejné zakázce a zároveň ještě musí dojít k odstranění případným nedostatkům návrhu, složení kauce a jistoty, pokud byla požadována v zadávacím řízení.

¹¹⁸ Citace z ustanovení § 37 odst. (2) správního řádu „*Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.*“

¹¹⁹ Ustanovení § 114 odst. (3) zákona o veřejných zakázkách

¹²⁰ Částečné znění ustanovení § 115 odst. (1) zákona o veřejných zakázkách „*kauci ve výši 1 % z nabídkové ceny navrhovatele za celou dobu plnění veřejné zakázky, nejméně však ve výši 50 000 Kč, nejvýše ve výši 2 000 000 Kč. V případě, že není možné stanovit nabídkovou cenu navrhovatele nebo že nabídková cena, která je předmětem hodnocení, je při zadávání rámcové smlouvy stanovena pouze jako cena za jednotku plnění nebo v případě návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy, je navrhovatel povinen složit 100 000 Kč.*“

¹²¹ 10 kalendářních dnů ode dne obdržení rozhodnutí o nevyhovění námítky; do 30 kalendářních dnů ode dne uveřejnění oznámení o uzavření smlouvy, nejpozději však do 6 měsíců od uzavření této smlouvy; do 25 kalendářních dnů ode dne odeslání námitek stěžovatelem, na které nebylo zadavatelem reagováno.

¹²² Rozhodnutí Úřadu č. j.: S308/2006-20801/2006/510-MO

Postupnou novelizací zákona o veřejných zakázkách se pozastavila možnost zneužívání podávání podnětu Úřadu, jelikož tuto možnost mají dle zákona o veřejných zakázkách jen stěžovatelé, kteří nepodali námitky k určité veřejné zakázce. Domnívám se, než Úřad zahájí z moci úřední přezkumné řízení, bude se nejdříve zabývat oprávněností stěžovatele, a poté se teprve rozhodně o zahájení řízení z moci úřední. Podávání podnětů bylo dříve hodně zneužíváno i z důvodu toho, že nebyla povinnost skládat kauci.¹²³

Jak jsem již výše uvedl, řízení o přezkoumání úkonů zadavatele je správním řízením a pokud účastník toho řízení je nespokojen s rozhodnutím Úřadu v prvním stupni může podle § 152 odst. (1) správního řádu podat rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu, a to na základě návrhu předloženém rozkladovou komisí, jejíž vymezení je uvedeno § 152 odst. (3) správního řádu. Předseda Úřadu může rozhodnout dle 152 odst. (5) správního řádu, pokud ne stanoví-li zvláštní zákon jinak, o rozkladu, tak, že ho buď rozhodnutím zruší, nebo změní, za podmínek uvedených v daném ustanovení, anebo rozklad zamítne.

Účastníci řízení dle zákona o veřejných zakázkách se pak mohou domáhat spravedlnosti podle správního řádu prostřednictvím žaloby podané u Krajského soudu v Brně, a pak už jen podáním mimořádně opravného prostředku, kterým je kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu proti rozsudku Krajského soudu v Brně.

¹²³ KRČ, Robert. Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, s 1002. ISBN 978-80-7201-888-8

10. Závěr

Současná podoba zákona o veřejných zakázkách je na jednu stránku v mnoha ohledech dostačující, ale na druhou stránku se v něm vyskytují některé ustanovení, které dle mého názoru je potřeba upravit tak, že by z nich pro zadavatele vyplynula jasná a srozumitelná pravidla. Myslím tím hlavně vytvoření jakých si vzorových dokumentů či metodických pokynů, kterými by se zadavatel musel řídit. Spoustu těchto dokumentů by se mohlo samo generovat při využití elektronických prostředků a nástrojů, jako například osvědčení, který by mohl být produkován na základě uveřejnění smlouvy, výše skutečně uhrazené ceny a seznamu subdodavatelů. Jelikož z předešlých informací lze získat cenu, dobu a místo prováděných stavebních prací a zároveň zda byly tyto práce provedeny řádně a odborně. Metodické pokyny by mohly stanovit zadavatelům podmínky kvalifikačních předpokladů, jako například definování jednotlivých dokladů či dokumentů, které mohou být v rámci jednotlivých kvalifikačních předpokladů požadovány, dále jejich rozsah a úroveň.

Další problém vidím u profilu zadavatele, kterému jsem se rozsáhleji věnoval ve shora uvedené kapitole a musím se k němu ještě jednou v závěru vyjádřit. Profil zadavatele, tak jak je vymezen v zákoně o veřejných zakázkách, není příliš šťastným nástrojem pro docílení větší transparentnosti při zadávání veřejných zakázek. Jelikož, jak jsem se již výše zmínil, profil zadavatele skrývá různá úskalí hlavně pro dodavatele, ale i nakonec i pro zadavatele.

Závěrem si dovolím prostřednictvím této diplomové práce apelovat na zadavatele a hlavně na zástupce zadavatelů, kteří zastupují zadavatele při zadávacích řízeních, o větší kontrolu dokumentů, které jsou předkládány v nabídce.

Zdroje

Seznam knih a časopisů (popř. článků)

- KRČ, Robert. *Zákon o veřejných zakázkách: s komentářem a judikaturou*. Praha: Linde Praha, 2013. xiv, 1253 s. ISBN 978-80-7201-888-8.
- JURČÍK, Radek. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. xviii, 832 s. Beckova edice komentované zákony; 138. ISBN 978-80-7179-222-2.
- PELC, Vladimír. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Komentář k zákonu, rejstřík, resumé, slovník, zadávací řád staveb*. Praha: Linde, 1995. 188 s. ISBN 80-85647-55-9.
- DVOŘÁK, David a Petr SERAFÍN. *Zadání veřejných zakázek ve stavebnictví*. 2. vyd. Praha: Linde, 2011. 423 s. ISBN 978-80-7201-843-7.
- PODEVŠA, V., M. OLÍK, M. JANOUŠEK, a J. STRÁNSKÝ. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xvi, s 38 - 39. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-636-3
- DUDA, Jiří a kol. *Slovník pojmů ve výstavbě*. Vyd. 1. Praha: ŠEL, 1995. 111 s. ISBN 80-238-3932-2.
- MAREK, Karel a Petr PRŮCHA. *České stavební právo v evropském kontextu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 451 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity; sv. 351 = Acta Universitatis Brunensis Iuridica; no. 351. Řada teoretická. ISBN 978-80-210-4958-1.
- HAVLAN, Radek a kol. *Veřejná zakázka v projektové a stavební praxi z pohledu uchazeče*. 1. vyd. Praha: Pro Českou komoru autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě vydává Informační centrum ČKAIT, 2006. 65 s. Metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob; MP 5.1/2006. ISBN 80-87093-18-6.
- MALÝ, Stanislav. *Stavební zákon: komentář*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. xliv, 852 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-985-2.
- DVOŘÁK, David, Petr SERAFÍN a Vladimír VESELÝ. *Slovník pojmů ve výstavbě: veřejná zakázka a koncese: doporučený standard*. 1. vyd. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2007. 99 s. Řada B - Doporučené standardy metodické; DOS M 01.01.VZaK. ISBN 978-80-87093-64-1.

- JURČÍK, Radek a Jan OSTRÍŽEK. *Veřejné zakázky a veřejně-soukromá partnerství: učebnice - cvičebnice s příklady do cvičení*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. 241 s. ISBN 978-80-7375-159-3.
- JURČÍK, Radek. *Veřejné zakázky: velká novela zákona o veřejných zakázkách účinná od 1.4.2012 s vzory*. Praha: 1. VZPPP, 2011. 311 s. Monografie. ISBN 978-80-904990-1-0.
- DOLEŽALOVÁ, Hana. Historie zadávání veřejných zakázek. Právník = The Lawyer = Le Juriste = Der Jurist = Jurist: teoretický časopis pro otázky státu a práva. 1998, č. 9, s 800 - 816. ISSN 0231-6625.
- FIDLER, Vlastimil. Prokazování kvalifikace ve světle posledních novelizací I. *Veřejné zakázky v praxi: aktuality, rady, názory a užitečné informace*. Červenec 2013. S 20 - 25. ISSN 1805-8523.
- RAUS, David, ed. *Zadávání veřejných zakázek: judikatura s komentářem*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 420 s. Přehledy judikatury; sv. 70. Judikatura. ISBN 978-80-7357-658-5.
- PODEVŠA, Vilém, ed. et al. *Přehled judikatury ve věcech veřejných zakázek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 211 s. Judikatura. Přehledy judikatury; sv. 78. ISBN 978-80-7357-693-6.
- *Právník = The Lawyer = Le Juriste = Der Jurist = Jurist: teoretický časopis pro otázky státu a práva*. Praha: Antonín Renn, 1861- . ISSN 0231-6625.
- *Právní rádce: měsíčník Hospodářských novin*. Praha: Economia, 1993- . ISSN 1210-4817.
- *Veřejné zakázky v praxi: aktuality, rady, názory a užitečné informace*. Praha: Forum, 2013- . ISSN 1805-8523.

Právní předpisy

- Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

- Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
- Zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže
- Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů
- Nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu
- Nařízení Komise (EU) č. 842/2011 ze dne 19. srpna 2011, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zdávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005
- Vyhláška č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti rozsahu vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr
- Vyhláška č. 9/2011 Sb., kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody
- Vyhláška č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce
- Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES

Judikatura

- Rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 31Af 28/2013-56
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Afs 20/2008 - 126
- Rozhodnutí úřadu č. j. S230/2008/VZ-856/2009/540/Zaj
- Rozhodnutí Úřadu č. j. S092/2008/VZ-12510/2008/530/LB
- Rozhodnutí Úřadu S225/2012/VZ-20317/2012/520/ABR.
- Rozhodnutí Úřadu S481/2012/VZ-2808/2013/522/MSK
- Rozsudek Krajského soud v Brně sp. zn. 62 Ca 45/2007-85
- Rozsudek Krajského soud v Brně sp. zn. 62 Ca 38/2006-32
- Rozhodnutí Úřadu č. j. R280/2011/VZ-7776/2012/310/IPS
- Rozhodnutí Úřadu č.j.: VZ/S199,200/05-153/5824/05-MČ
- Rozhodnutí Úřadu č. j.: S364/2006-01226/2007/510-jl
- Rozhodnutí Úřadu č. j.: S364/2006-01226/2007/510-jl
- Rozhodnutí Úřadu č. j. S104/2007-11284/2007/540-Der
- Rozhodnutí Úřadu č. j.: S308/2006-20801/2006/510-MO

Internetové zdroje

- www.uohs.cz
- www.portal-vz.cz
- www.epravo.cz
- <http://eur-lex.europa.eu>
- www.sfzp.cz
- www.psp.cz

Ostatní zdroje

- Metodické pokyny k zadávání veřejných zakázek. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesí* [online]. Dostupné z <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodicke-pokyny/Metodika-zadavani-verejnych-zakazek-dle-zakona-c-1>
- Dvořák, David. 93985. *Nové zadávací směrnice EU dnes zveřejněny*. In: © *EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo* [online]. 28. 3. 2014 [cit. 2014-

03-29] ISSN 1213-189X. Dostupné z <http://www.epravo.cz/clanky-a-komentare/nove-zadavaci-smernice-eu-dnes-zverejneny-93985.html>

- Pokyny pro zadávání veřejných zakázek. In: *Státní fond životního prostředí* [online]. 17. 10. 2012 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z <https://www.sfzp.cz/sekce/611/pokyny-pro-zadavani-verejnych-zakazek/>
- Důvodová zpráva k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: *Portál o veřejných zakázkách a koncesích* [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z [http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplne-zneni-z-\(1\)/ZVZ](http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplne-zneni-z-(1)/ZVZ)

Resumé

The aim of this thesis is to evaluate the regulation of public works contracts, including legislation, case law and decision-making practice in the Czech Republic and EU. I'll try for public works contracts awarded by contracting authorities to identify problematic issues and proposals to address them. In this thesis, inter alia, focus on the following areas: public works contract; principles of contracting authority; tendering; tender documents; qualification; offer; completion of the procurement procedure and protection against misuse of contracting authority.

In a chapter entitled "public works contract" First, we describe the development of legislation on the award of public works contracts since 1990 in the Czech Republic, and then there is the definition of the public contract for works and also to provide examples of the issue in determining what kind of a public contract in question. Further notes that the determination of the expected much public works contract is a very important step for smooth procurement procedure. At the end of this chapter, we introduce the division of public works contracts, according to the anticipated value of the public works contract.

In the next part of the thesis principles to characterize individual authority of the Law on Public Procurement, jež we could divide the principles directly anchored in § 6 of the Act on Public Procurement and the principles indirectly defined by the Law on Public Procurement.

In the fourth section describes the procurement procedure awarded by contracting authorities which are typical for the award of public works contracts, which are open procedure, restricted procedure , negotiated procedure with publication, the negotiated procedure without publication of a simplified sub-limit driving. At the same time , this chapter deals with the electronic tool, or submitter profiles.

Furthermore, in this thesis I analyze the specifications of public works contracts, both some of which must contain the tender documents and the relevant project documentation and a list of works, supplies and services with bill of quantities. This part of the thesis I consider the subcontractors.

In the sixth chapter of this thesis is focused on qualifying, trying in relation to public works contract identify problems and to suggest possible solutions.

In the next part of the thesis called "offer" will feature a range of mainly deal with an abnormally low tender price and the evaluation criteria for public works contracts.

The penultimate section applies to termination of the procurement procedure, which may take place either by selecting the best bid or cancellation of the tender procedure.

In the last chapter of this thesis is familiar with protection against incorrect procedure, the contracting authority, which is in the Public Procurement Act appears at the fifth and divided the opposition and the enforcement of the Law on Public Procurement.